1893 — 1973 80 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-5740 Тел. з Ню Йорку: BArclay 7-4125 УНСоюзу: BArclay 7-5237

РІК LXXX. Ч. 81. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 3-го ТРАВНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MAY 3, 1973 No. 81. VOL. LXXX.

Брежнєв говорив тільки про мир у 1-травневій промові у Москві

Москва. — Перший секретар компартії СССР Леонід Брежнєв виголосив під час паради у минулий вівторок 1-го травня у Москві 17-хвилинну промову, в якій винятково не лаявся проти „імперіялістів" ані „реваншистів", а в примирливому тоні підкреслював потребу мирного співжиття і мирної співпраці з західніми державами, опертої на принципах „взаємної пошани й взаємної користи". Брежнєв особливо підкреслював поправу взаємин з Францією, Західньою Німеччиною, Америкою та Японією. 1-травневу щорічну параду в СССР характеризувала, як щороку, повінь прапорів, портрети членів нового Політбюра і транспаренти з гаслами, в яких проте не було провокаційних войовничих закликів. Похід вулицями мав цивільний характер з відсутністю маси війська і важкої зброї. У Москві була хмарна погода, але не було дощу і настрій був — за описом західніх кореспондентів — „весняно-святковий". — У Парижі 1-травневу параду зредукував зливний дощ. У першому ряді походу маршували провідники комуністичної партії та робітничих спілок. У Лондоні 1-ий травень проходив в атмосфері страйку залізничників і відсутности газет. У Пекіні вже другий рік 1-го травня не було ніякої великої офіційної паради і люди використовували вільний від праці день для відпочинку і розваги. — У Стокгольмі шведський прем'єр Ольоф Пальме виголосив знову промову проти Америки, таврупочи її за налети у Камбоджі.

Америка загрозила Північному В'єтнамові новим бомбардуванням, коли не буде миру

Париж. — Асистент державного секретаря для азійських і далекосхідніх справ Вілліям Сулліван заявив пресі після кількох своїх засідань з віце-міністром закордонних справ Північного В'єтнаму Нґуєном Ко Тачем, що Північний В'єтнам мусить рішитися, чи він хоче докладно зберегти постанови договору про перемир'я, „чи вступить на шлях, який примусить нас до повороту до військової ситуації, з якої ми на щастя вже видобулись підписанням договору". Сулліван відлетів з Парижу до Вашинґтону, щоби поінформувати про свої розмови з в'єтнамськими комуністами и Генрі Кіссінджера, який під кінець цього тижня відлетить до Москви для підготовлення відвідин Брежнєва у Вашинґтоні. Названий вгорі північно-в'єтнамський віце-міністер закордонних справ заявив перед своїм відлетом до Ганою почерез Москву, що єдину вину за несприятливу ситуацію в Індокитаї несуть ЗСА і Південний В'єтнам, які раз-ураз порушували й далі порушують постанови про перемир'я.

ПАНАХИДА ЗА ЖЕРТВИ ГОЛОДОВОЇ ОБЛОГИ

Ню Йорк. — В жалобній панахиді, що буде відправлена в 40-річчя Голодової Облоги України в неділю 6 травня ц. р., год. 10:30 в Церкві - Пам'ятнику у Савт Бавнд Бруку, візьмуть масову участь також члени українського Пласту — юнацтво, старше пластунство і сеніори.

На терені Округ Клівленду і Янґставну відбудеться „Тиждень забезпечення" Українського Народного Союзу

Джерзі Сіті. — Організаційний відділ УНСоюзу інформує, що від неділі 6-го травня до неділі 13-го травня ц. р. на терені союзових Округ з осідком в Клівленді та Янґставні відбудеться „Тиждень Забезпечення", в якому візьмуть участь п'ять обласних організаторів УНСоюзу: Степан Гавриш, Василь Дідюк, Євген Репета, Василь Оріховський і д-р Михайло Снігурович. Метою „Тижня" є дати змогу усім нашим громадянам, які не є забезпечені, або забезпечені недостатньо, придбати відповідний рід та потрібну суму життьового забезпечення в Українськім Народнім Союзі. Присутність на терені „Тижня Забезпечення" п'яти найбільш досвідчених спеціялістів життьового забезпечення дасть місцевому громадянству вийнякову нагоду перевірити разом з ними своє дотепе-

Асистент керівника Організаційного Відділу, обл. організатор Степан Гавриш

рішнє забезпечення та придбати, в потребі, нове. Беручи до уваги не лише вагу жит-

(Закінчення на стор. 3-ій)

300 НОВИХ ЧЛЕНІВ ПРИБУЛО ДО УНСОЮЗУ У КВІТНІ

В членській кампанії, присвяченій 80-літтю „Свободи", придбав УНСоюз впродовж квітня 300 нових членів. Разом із ранішими здобутками 1,009 нових членів у попередніх трьох місяцях, досі за чотири місяці прибуло до УНСоюзу в 1973 році 1,309 нових членів.

У членській кампанії у квітні визначилися зокрема секретарі і організатори:

Василь Колодій (В. 191) — 24 нові члени, Микола Хоманчук (В. 5) — 10, Карло Кобіто (В. 121) — 10, Іван Чопко (В. 271) — 9, Іван Одежинський (В. 32, 153, 216 і 375) — 8, Андрій Кушнір (В. 83) — 7, Данило Пищ (В. 458) — 6; по 5 нових членів приєднали: інж. Лев Боднар (В. 131), Теодор Кубарич (В. 217), Михайло Кігічак (В. 240), Михаїл Семків (В. 379) і Петро Сахаревич (В. 460); по 4 нові члени приєднали: Остап Зинюк (В. 15), інж. Лев Блонарович (В. 34), Михайло Шумило (В. 110), Ґеновефа Жеребняк (В. 180), Василь Гусзар (В. 289), Катерина Гордон (В. 347), Петро Дякія (В. 427) і Осип Фаринич (В. 462).

Німецький канцлер Брандт прибув на наради до Вашинґтону

Вашинґтон. — Канцлер Західньої Німеччини Віллі Брандт прибув в минулу неділю вечером до Америки, але відпочивав у понеділок і щойно у вівторок вранці президент Ніксон привітав його перед Білим Домом. Перша нарада Президента з Брандтом тривала півгори години. Водночас державний секретар Вілліям Роджерс конферував з німецьким міністром закордонних справ Вальтером Шеелем. За газетними вістками, президент Ніксон поінформував Віллі Брандта, що Америка відмовилася переговорювати з Совєтами про відкликання чи редукцію своїх 700 бомбардувальників, стаціонованих на західньо-европейських летовищах або на чердаках кораблів біля берегів Европи. У переговорах з Америкою у справі редукції збройних сил в Европі Совєти домагалися, щоб включити до тих розмов справу американського летунства в Европі — Америка рішуче відмовилася, звернувши увагу, що те летунство має на цілі оборону країн Атлантійського Союзу (НАТО), тому воно належить до тактичної, а не стратегічної зброї. Президент Р. Ніксон, державний секретар Вілліям Роджерс, голова американської делеґації на Женевській конференції роззброєння Алексіс Джонсон і асистент державного секретаря для справ Близького Сходу й Південної Азії Джозеф Сіско звітували й інформували німецьких державних мужів про стан справ в їхніх ресортах. Президент Р. Ніксон з'ясовував канцлерові Брандтові ідею нового Атлантійського чартеру, про що вперше говорив кілька днів тому Генрі Кіссінджер.

Слідство в справі Вотерґейту поширюється

Вашинґтон. — Слідство в справі шпигування головної квартири Демократичної партії виявляє все нові аспекти протизаконної діяльности цілого ряду осіб, які займали відповідальні позиції в Білому Домі та в республіканській Адміністрації. Як інформують, у висліді слідства устійнено, що Джон Ерліхман, Г. Р. Галдеман та Джон Мічел, кол. головний прокуратор, мали опрацьований плян приховання шпигунської активности, веденої за погодженням відповідальних керівників Комітету для перевибору Президента. У цей плян були також втаємничені такі особи, як Джон Дін, Джеб Стюарт Меґрудер, Фредрик ЛяРу, Двайт Чепін, Ґордон Страчан, Герберт Портер та Кеннет Паркінсон — всі або службовці Білого Дому, або Комітету для перевибору Президента. Діючи відповідно до цього пляну, згадані особи складали фальшиві зізнання перед слідчими органами, а також фальшиво інформували Президента. Ерліхман та Галдеман, як виявилося, були крім того пов'язані з справою д-ра Деніела Елсберґа, якого судять за викрадення та опублікування таємних документів Пентаґону вєправі в'єтнамської війни. Діставши доручення від президента Ніксона прослідити справу Елсберґа, Ерліхман та Галдеман домовилися з Ґордоном Лідді та Говардом Гантом про зібрання потрібних даних. Лідді і Гант такі дані зібрали, влаштувавши влом до канцелярії психіятра, який обслідував Елсберґа. Пізніше Лідді і Гант брали участь у підготовці та переведенні влому до головної квартири Демократичної партії, про що знали Ерліхман й Галдеман. Обидва обвинувачені були платними службовцями Білого Дому. Враховуючи такий розвиток ситуації на відтинку слідства в справі Вотерґейтської афери, Конґрес вимагає назначення спеціяльного слідчого, який не був би зв'язаний з Білим Домом і який перевів би повне справді безстороннє слідство. Конґресмени та сенатори вважають, що Еліот Річардсон, новий головний прокуратор, не вив'яжеться зі свого завдання з уваги на те, що він сам належав і належить до найближчого оточення президента Ніксона і мав би тепер вести слідство проти своїх кол. співпрацівників в Адміністрації.

Американські соціялісти в обороні українських дисидентів

Американський соціялістичний тижневик „Мілітант" з 20 квітня опублікував чимало матеріялу про переслідування в Україні. Крім статті, в якій поданий огляд подій в 1972 році, поміщено основніший матеріял про Вячеслава Чорновола та Івана Дзюбу, двох відомих українських дисидентів, яких совєтський суд засудив недавно на довголітнє ув'язнення. Сторінка, на якій поміщений цей матеріял, ілюстрована політичною мапою України.

Уряд плянує допомогу для закордону на суму 2.9 більйонів долярів

Вашинґтон. — На наступний фіскальний рік, що починається 1 липня, президент Ніксон запропонував американську допомогу іншим державам на загальну суму $2.9 більйонів. Ця сума включає допомогу державам Південносхідньої Азії (Південному В'єтнамові, Ляосові та Камбоджі) у висоті $632 млн. Проєкт видатків з рахунку закордонної допомоги, що його подав на затвердження Конґресу президент Ніксон, включає суму $1.25 блн. на військову допомогу окремим країнам поза Південно-східньою Азією та $1 більйон на економічну допомогу. Незалежно від цієї загальної суми президент Ніксон запропонував військову допомогу для Південного В'єтнаму та Ляосу на суму 1.9 більйона. Порівняно з останнім фіскальним роком плян дальшої допомоги передбачає збільшення загальної суми видатків на 300 млн. долярів. Конґресові кола поставилися досить критично до цього пляну през. Ніксона, вважаючи, що ЗСА повинні висоту допомоги зменшити. Опір проти пляну Президента йде і від консерватистів і від лібералів в Конґресі, не зважаючи на це, що порівняно, наприклад, з 50-ми роками, коли така закордонна допомога перевищала 7 більйонів долярів, теперішня програма є досить обмежена. Згідно з заявою сенатора Фулбрайта, Конґрес буде намагатися виключити суми, передбачені на військову допомогу. У зв'язку з проєктом закордонної допомоги на 1973/74 роки треба відзначити, що Президент не включив у свій плян фондів на відбудову Північного В'єтнаму. Причина цього — опір у Конґресі, а також незадоволення президента Ніксона політикою Північного В'єтнаму.

Армія та КҐБ перебрали контролю совєтської політики

Ню Йорк. — Такий висновок зробив щоденник „Ню Йорк Таймс" у редакційній статті з 2-го травня, аналізуючи останні події на форумі ЦК КПСС та зміни в особовому складі Політбюра ЦК КПСС. Як відомо, на останньому пленарному засіданні ЦК КПСС з Політбюра усунено Петра Шелеста та Г. Воронова, а на їх місце включено шефа КҐБ Ю. В. Андропова, міністра оборони СССР маршала А. А. Гречка та міністра зовнішніх справ СССР А. А. Громика. Згідно з опінією „Ню Йорк Таймс'у", військові чинники та чинники безпеки з недовір'ям поставилися до політики зближення СССР з Заходом, яку проводить Брежнєв і тому на їхню вимогу до Політбюра увійшли преставники війська та державної безпеки, щоб мати безпосередній нагляд над усією совєтською політикою. До такого висновку дійшла газета, маючи на увазі редакційну „Правди" з кінця минулого тижня, у якій заспокоюється всіх тих, хто висловлював побоювання, що контакти СССР з Заходом та тісна совєтсько-американська співпраця може створити загрозу для СССР. „Ню Йорк Таймс" висловлює навіть здогад, що військові чинники та КҐБ зарезервували собі право вета у випадку таких чи інших зовнішньополітичних плянів Л. Брежнєва. Якщо Брежнєв дістав згоду Центрального Комітету КПСС продовжувати свою дотеперішню політику, то можна припускати, — пише згадана газета, — що це сталось коштом його погодження на безпосередній нагляд керівних чинників Совєтської армії та КҐБ над діями очолюваного Л. Брежнєвим Політбюра.

Вимагають припинення тортурування політичних в'язнів

Ню Йорк. — Амнести Інтернешенел, організація, яка займається обороною переслідуваних за переконання, виступила з обвинуваченням проти таких держав, як Совєтський Союз, Арґентина, Греція, Південний В'єтнам, Південна Африка, закидаючи урядам цих країн, що вони толерують стосування фізичних тортур при переслухуваннях політичних в'язнів. З таким обвинуваченням виступила ця організація в часі спеціяльно зорганізованого панелю на тему заходів в обороні політичних в'язнів у світі. Справа в тому, що Амнести Інтернешенел започаткувала в цілому світі кампанію в обороні політичних в'язнів, вимагаючи відповідної акції на форумі Об'єднаних Націй. Ініціятори цієї кампанії надіються зібрати не менше, як один мільйон підписів під петицією до ОН. Першим підписав цю петицію лорд Карадон з Великої Британії, який виконував функцію керівника цього панелю.

АВСТРАЛІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ ПОЧАЛА СЛІДСТВО В СПРАВІ „УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ТАЄМНОГО ВИШКОЛУ"

Мелборн, Австралія. — Австралійська газета „Мелборн Трутс" з 21 квітня опублікувала широку інформацію про те, що в незаселеній околиці, 60 миль від Мельборну, був зорганізований таємний український військовий табір, де проходили вишкіл члени Спілки Української Молоді. Табір, як інформує газета, є власністю СУМ. Згідно з даними газети, австралійські федеральні поліційні власті, а також поліція провінції Вікторії ведуть в цій справі слідство. Табір находився на площі величиною 10 акрів і мав „екстенсивні уладження для військового вишколу, включно з стрільницею... У зв"язку з ревеляціями про тероризм усташів, населення поблизького Букстону налякалося, коли почали ширитися вістки про таємний військовий вишкіл у їхньому районі. Газета інформує, що в часі Різдвяних свят на таборі перебували яких 200 осіб. В той час табор був охоронюваний сторожею. Поблизькі мешканці мали нагоду бачити „молодих людей у сірих уніформах, які маршували та вправляли". Репортери газети, які вирішили перевірити нарікання громадян, продісталися до цього табору, перевірили влаштування та поробили знімки з місць, де відбувалися вправи в стрілянні і де були приміщення. В газеті опубліковані деякі із знімок, на яких є українські написи: „Сумівська оселя Карпати", „Сотня Ластівки", „Команда табору". Героям УПА 1942-1972". Один більший будинок газета ідентифікувала як „заля для військових вправ". У статті газети пише про УПА та її ціль повалити совєтський режим і пов'язує українську підпільно - збройну боротьбу з рухом усташів в Хорватії, мовляв, „Українська Повстанська Армія є афілійована з усташами через міжнародну революційну організацію з головною квартирою в Мюнхені, Західня Німеччина, відому під назвою Антибольшевицького Блоку Народів". Говорячи про бюлетень АБН, газета стверджує, що в цьому бюлетені є статті проти Тіта, яку написав д-р Адрія Ііліч, хорватський націоналістичний діяч і лідер хорватських усташів. Газета пише, що у провінції Вікторія живе понад 4,000 українців. Має свою вимову наголовок в газеті „Перше хорвати, а тепер українці".

Українці взяли участь у Міжнародній Маґнетній Конференції

Вашинґтон (юст). — П'ять українців, фахівців у відповідних ділянках, взяло участь в Міжнародній Маґнетній Конференції у Вашинґтоні в днях від 24-го до 27-го квітня ц.р. Вони репрезентували великі американські фірми, в яких працюють як дослідники, а саме: І. Данильчук і Роман Ковальчук, оба з Bell Laboratories, Любомир Онишкевич з RCA і Любомир Романків з IBM Research Center. Останнім був проф. Василь Янішевський з Університету в Торонті, член організаційного Комітету наступної Конференції. Любомир Романків виголосив доповідь про „Маґнетні головки з тонких маґнетних плівок", що була першою і переломовою на цю тему. І. Данильчук був співавтором доповіді про „Найновіші новини про пам'яті під назвою "маґнетні бульки"," а Р. Ковальчук був рівнож спів-автором доповіді про „Фабрикацію великих пам'ятей з маґнетних бульок". Можна додати, що д-р Любомир Романків мав уже попереднього року доповідь із своєї ділянки на такій же Конференції в Кіото, Японія. В конференції взяло участь яких 250 фахівців з різних країн світу.

Верховний Архиєпископ Йосиф візьме участь у відпустових торжествах у Факс Чейсі 13-го травня

Філядельфія. — Традиційний травневий відпуст, що його влаштовують щорічно у День Матері Сестри Василіянки у Факс Чейсі біля Філядельфії, відбудеться цього року в неділю, 13-го травня, та матиме надзвичайно торжественний характер, бо в ньому візьме участь Первоієрарх Української Католицької Церкви Блаженніший Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий, разом з Митрополитом УКЦеркви в ЗСА Амвросієм та іншими Владиками і духовенством. Відпуст відбудеться на площі манастиря Сестер Василіянок при 710 Факс Чейс Ровд у Fox Chase Manor біля Філядельфії і триватиме від години 8:30 ранку до год. 6:30 вечора. У програмі відпусту передбачені св. Літургії, що їх відправлять Отці Василіяни о год. 8:30 і 9:30 перед полуднем, а о год. 10:30 рано буде Архиєрейська св. Літургія, яку відслужать Блаженніший Верховний Архиєпископ Йосиф і Митрополит Амвросій в сослуженні духовенства. Співатиме катедральний хор з Філядельфії під дириґентурою проф. Лупаня. Після полудня о год. 1-ій св. Літургію відслужать Отці Францісканн і тоді відбудеться посвячення води та релігійних речей біля Гроти, що доверщить о. Павло Малюґа, ігумен ЧНІ з Нюарку. О год. 2-ій відбудеться Хресна Дорога, а о год. 3-ій процесія до Гроти та молебен до Матери Божої. На ці великі торжества запрошують Сестри Василіянки все духовенство, організації, шкільних дітей та вірних.

ШУКАЙМО ЄДНОСТИ НЕ ТІЛЬКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ, АЛЕ Й ЦЕРКОВНОЇ — ЗАКЛИКАВ ПЕРВОІЄРАРХ УКЦЕРКВИ БЛАЖЕННІШИЙ ЙОСИФ

Репортаж Михайла Хом'яка

Едмонтон. — В доповненні до надрукованих вже у „Свободі" з 20, 26 і 27 квітня ц. р. звідомлень про відвідини Первоієрарха УКЦеркви Блаженнішого Верховного Архиєпископа і Кардинала Йосифа Сліпого, передаємо зміст виголошеної ним під час бенкету в дні 17 квітня ц. р. в Едмонтоні промови, в якій Блаженніший торкнувся зокрема взаємин між Українськими — Католицькою і Православною — Церквами.

„Я знайшовся в окремих умовинах — говорив Блаженніший Йосиф. — Ваш доктор (М. Снігурович — господар бенкету — М. Х.) взявся цим бенкетом вилікувати мене. Я приїхав трохи немічний, знеможений. Як знаєте, я приїхав до Вас з Австралії, з Евхаристійного Конґресу, 50.000 км. Думаю, що це і для вас вистачило б (веселі оплески). Так же само о. митрат Сопуляк думає, що найкращим засобом є нинішній бенкет. Мушу вам сказати, що мене найбільше зворушило. Вчора, коли я їхав на привітання молоді, я був утомлений і тому їхав з нехіттю. Але коли прибув туди, то справді серце возрадувалось, як я побачив тих кільканадцятьох „велетнів", величини по 50-60 см. Я здивувався, — стільки свідомости, стільки радости, стільки готовости ось тут для українського народу. І дивлячись на неї, справді серед такої недолі українського народу, я дійсно тішився. Та й завдяки докторові я міг радуватися та й тішитися, бо я це молодь — це забезпечення українського народу. Коли дивлюсь на неї, то це найкращий доказ нашої кращої майбутности. Дивлячись на них, ми не пропащі (бурхливі, голосні оплески).

Коли я нині тут, серед такої велетенської авдиторії, вона мені пригадує тих 3.000 народу в гостинниці Асторія в 1968 р., де зібралось було море голов. Та я мушу ось тут передусім подякувати Високопреосвященному Архиєпископові Андрієві, подякувати йому за той виступ свідомости, приналежности, оцього з'єдинення нашого українського народу (довгі, бурхливі оплески). Мене приймали і я радо приймав участь у церквах православних в Австралії, в Боґоті та в інших і головно в Параґваю: таке воно було щире, сердечне. А завершенням того була в Бавнд Бруку наша зустріч з Високопреосвященнішим, Покійним уже нині, митрополитом Іоаном Теодоровичем. Там я сказав такі слова: Дорогі браття православні! Я такий католик як і православний (бурхливі, невмовкаючі оплески). Ми ж до 13-го століття були майже одне, а потім нас роз'єднали свідомо вороги наші. Я повторив ті слова, слова Петра Могили і митрополита В. Рутського. Та дай Боже, щоб вони були тим дороговказом нашим на майбутнє. Ми, як сказав я тоді митрополитові, сходимося на одній дорозі і дай Боже, щоб дійшли до одної цілі. Нема ніякого інтересу

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ювілейним бенкетом на Союзівці цієї неділі будуть відзначені 30-ті роковини Української Дивізії

Ню Йорк. — (О. Л-ий). — Відзначуючи цьогорічний ювілей 30-річчя створення 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії. Крайова Управа кол. вояків 1-ої УД УНА в ЗСА влаштовує в суботу 5-го травня ц. р. на Союзівці Ювілейний Бенкет і Баль, в якому головними промовцями будуть дві найбільш пов'язані з Дивізією особи, що відіграли в її історії рішальну історичну ролю, а це творець Дивізії проф. д-р Володимир Кубійович та кол. головнокомандувач Української Національної Армії ген. штабу ген.-полк. Павло Шандрук, який перевів заприсяження Дивізії на вірність Українському Народові та увів Дивізію в склад Української Національної Армії як її 1-у Українську Дивізію.

В бенкеті візьмуть участь запрошені представники центральних і крайових організацій, українська преса, колишні вояки Української

(Закінчення на стор. 6-ій)

ЄВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07306

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Відповідальність лідера

„У кожній організації людина на вершку мусить нести відповідальність. Тому ця відповідальність належить до цього Уряду, і я приймаю її. — Оця заява президента Ніксона в його радіо-телевізійній промові 30 квітня ц. р. має, мабуть, найширше значення, що переступає межі конкретної справи, „Вотергейту", яка стала причиною і предметом того мого виступу. Хоч він дізнався тільки з преси про схоплення на гарячому вчинку вломників до головної квартири Демократичної партії у будинку Вотергейт у Вашингтоні 17 червня мин. року, — хоч нічого про це раніше не знав і був „обурений тим безглуздим учинком", — і хоч після того вірив своїм найближчим співробітникам, що ніхто з штабу Білого Дому до тієї афери не причетний, він признав свою вину в тому, що безпосередньо не стежив за всіма подробицями минулорічної виборчої кампанії і що занадто вірив відданим йому людям. Вони затіяли те партійно - політичне шпиґунство, щоб ніби прислужитися його, Ніксона, виборчій кампанії, але насправді стягнути на Президента, Республіканську партію і добре ім'я країни велике лихо.

Президент правильно зробив, виступивши рішуче проти закиду, начебто афера Вотерґейту була доказом слабости американської політичної системи. Навпаки, Суд, Конгрес, вільна преса, громадська думка, всі ті чинники, які гостро зареагували на акт політичного шпиґунства, доказали живучість і правильність американської демократії. У системі демократії є великі можливості для протизаконних дій, бо завжди знаходяться особи, які не знають границі між волею і сваволею, завжди бувають особи з нахилом до незаконного авантурництва, завжди бувають злочинці, які розраховують на лагідність і поблажливість демократичного судочинства. Але демократична система правління виявляє злочини і карає їх прилюдними судами, не закриваючи ніяких подробиць — ані злочину, ані судової процедури. Цього всього нема в системах диктатури одиниць чи партійних клік, бо там злочинцями є члени державно - адміністраційного апарату, від споду аж до самої верхівки.

Падіння Шелеста

Усуненням Петра Шелеста із складу Політбюра ЦК КПСС, керівного органу советського режиму, завершилася кар'єра цього довголітнього намісника Москви в Україні. Як і багато разів в історії, Москва заплатила своєму вірному слузі викиненням на смітник, правда, трохи легшою „нагородою" в порівнянні з тими, що кінчали самогубством, як, наприклад, Микола Скрипник чи панас Любченко, або й тих, що були просто фізично знищені, як Павло Постишев, Станіслав Косіор чи Улас Чубар. Відбулося ж це викинення під сміховинним претекстом „відходу на пенсію", хоч і втішається П. Шелест добрим здоров'ям і хоч в Політбюрі позалишалися партійні чиновники набагато старші за 65-літнього Шелеста, такі, як Пельше чи й Підгорний.

Падіння Шелеста, що був примушений відійти під закидами „сприяння" буржуазному націоналізмові, може бути ще одним прикладом того становища, в якому перебуває поневолена Москвою Україна. Ніяким деклраціям, ніяким вислугам своїх ставленців в Україні Москва не вірила й не вірить. Цілу книгу можна було б скласти з виступів П. Шелеста, в яких він, виконуючи директиви з Москви, вимагав здійснення настанов російської імперської політики, закликав до реалізації московських плянів економічного поневолення України, громив ті чи інші прояви українського націоналізму. Всього цього було Москві замало. Вистачило кількох заяв П. Шелеста про потребу шанувати українську мову, вистачило кількох „патріотичних" натяків у книжці П. Шелеста „Україно наша Радянська", щоб поставити цього партійного „боса" під суд преси й усунути з усіх партійних і державних постів.

Як доводить історичний досвід, зокрема досвід останнього сорокріччя поневолення України Москвою, доля зліквідованих чекає неминуче й на тих, що допомагали Москві ліквідувати своїх же земляків і своїх же партійних колеґ, тавруючи їх як „зрадників", „імперіялістичних агентів", „буржуазних націоналістів". Скрипник зліквідував О. Шумського, Постишев — Скрипника, Косіор — Постишева, Хрущов — Косіора й Чубаря і так далі. В нинішніх умовах, коли, як за Сталіна і потім за Хрущова, в керівну советську режимну установу введено керівника КҐБ, не виключене, що така ж доля, як і П. Шелеста, зустріне поставленого на його місце В. Щербицького, і навіть самого Л. Брежнєва може вже чекає доля Н. Хрущова, що його той же Брежнєв викинув ще за життя на „смітник історії".

В. Давиденко

МІЛЬЙОНЕРИ І „ЧЕРВОНА КОРОЛЕВА"

Нерозв'язаним і досі парадоксом в історії так званої Жовтневої революції, історії большевицької партії і советського режиму є активна участь в них людей, що їх ідеологи та вожді тієї партії цілком одверто засуджували і засуджують на фізичне знищення. (Ленін: „Ми перевішаємо капіталістів на шнурах, що їх нам вони самі продають". Хрущов ще виразніше: „Ми вас угробимо!"). Загальновідомою річчю є постійна фінансова підтримка большевиків - інтернаціоналістів у період ще перед революцією 1905 року московським фабрикантом-мільйонером Морозовим, „російським патріотом". Це ж його коштами існували тоді на еміґрації в Швайцарії Ленін із своїми послідовниками і друкувалась їхня преса.

Документами Міністерства закордонних справ Німеччини, опублікованими після Другої світової війни, доказано, що — без відома Вільгельма II — Ленінові передано через посередників з державного скарбу, зокрема через соціяліста - капіталіста Парвуса, 6 мільйонів золотих рублів на підтримку революційної діяльности його партії. І також з поміччю німецьких державних аґентів Леніна і 25 його найближчих „товаришів" в 1917 році у запльомбованому вагоні перевезено через територію Німеччини до Швеції, звідки вони легко могли дістатися до Петрограду. Тяжко повірити в поширювану версію, що німецький уряд з помічцю Леніна сподівався розпалити в Росії революцію, щоб в такий спосіб Німеччина вийшла з війни переможно. Адже кожна революція — річ заразлива, і німецький уряд не міг цього не знати.

До речі тут пригадати, що під час Першої світової війни один з найбільших військово - металюрґійних концернів у Німеччині, власність родини Круппів, „гарматних королів", одночасно продавав вироби своїх фабрик і для німецької і для англійської армій. Нема сумніву, що ці „німецькі патріоти" не завагалися б продавати продукцію своїх фабрик і большевикам.

Про підтримку большевицької революціїв Росії подбали особливо в Америці. Це вже були не „урядові чинники", як в Німеччині, а загальновідомі міжнародні банкіри, які допомогли виїхати з Ню Йорку до Росії в березні 1917 р. Троцькому і 275 іншим революційним діячам. У Галіфаксі, в Канаді, їх заарештували, бо вони одверто проповідували, в разі перемоги революції, замирення Росії з Німеччиною, з якою Канада була в стані війни. А це замирення означало б перекинення десятків німецьких дивізій на західній фронт, де билися в рядах союзників також канадські вояки.

Однак „на вимогу „світової опінії", а щонайдивніше тодішнього прем'єра російського „демократичного уряду" Керенського, всіх тих революціонерів на чолі з Троцьким звільнено з арешту — і вони щасливо дісталися до Петрограду, де негайно ж запосіли чільні місця в большевицькій партії. „Світову опінію", що виявилася в міжнародній пресі, також зорганізовано за грубі гроші, очевидно, не пролетаріяту, а капіталістів - космополітів.

Деякі „акули Волл - стріту" і після приходу большевиків до влади не припиняли їм своєї допомоги. З-поміж цих „акул", що пересилали Ленінові і Троцькому десятки мільйонів долярів, були американці ірляндського, французького та німецького походження, але тому, що найбільше було серед них жидів, постав міт про те, що сам большевизм є наслідком жидівської змови.

Протягом 1920-их років американськими долярами, німецькими марками і французькими франками в значній мірі виконано те, що Ленін назвав Новою Економічною Програмою — відбудову з руїн промисловости і забезпечення сільського господарства машинерією. Концесіями на будову нових підприємств, експлуатацію копалин, що їх широко роздавав советський уряд американським і західнім капіталістам, врятовано від загину советську економіку і владу.

В 1933 році, коли Україна вмирала зі штучно створеного большевиками голоду, уряд президента Рузвелта, під тиском фінансових кол, які хотіли торгувати з СССР, визнав де-юре і де-факто советський народовбивчий режим, допоміг Сталінові реалізувати т. зв. першу п'ятирічку і тим самим врятував той режим від загибелі.

В тому ж 1933 р. прем'єр Франції Ерріо, лідер партії радикал - соціялістів, з 1905 р. беззмінний (за вийнятком 1940-45 рр.) мер одного з найбільших французьких міст Ліону і один з творців „народного фронту", відвідавши Україну, заявив офіційно, що ніякого голоду в Україні немає. І те саме твердили його ніби політичні антиподи, видаваний мільйонером „Ню Йорк Таймс" і інші фінансовані капіталістичними колами поважні американські часописи.

В роках сталінських чисток, коли советський державний апарат, а також командування червоної армії були обезголовлені і советський режим без війни міг бути повалений, зберегли його від остаточного краху не комуністичні партії Европи, Азії і Америки, а уряди „капіталістичних країн" своїм „доброзичливим невтручанням". Советський Союз, як величезний потенціяльний ринок збуту товарів, фінансисти-космополіти, на шкоду своїх власних країн, вирішили зберегти в цілості.

Тоді повторилось те саме, що було в 1918-20 роках, коли американські і західньоевропейські „експерти" радили своїм урядам не давати підмоги Українській Державі, щоб зберегти „єдину і неділиму" Росію — байдуже білу чи червону.

Останні два десятиріччя в Америці і в деяких інших країнах Заходу справа виховання молоді опинилася в руках професорів, вихованих на теоріях космополітизму. Наслідки цього відомі: „пацифістичний" рух виявив себе передусім у формі студентських заворушень і — в антиамериканізмі, виразно забарвленому комуністичними гаслами. Провідниками і активістами були переважно діти багатіїв. В артистичних колах перед у цьому русі вела кіноактриса Джейн Фонда, що через ганойське радіо зверталась до американських летунів із закликами не виконувати наказів своїх зверхників. Справа Фонди - мільйонерки, що, зраджуючи батьківщину, допомагала комуністам, і досі „висить у повітрі". Серед непочесних „миротворців", визначних американських громадян, які під час В'єтнамської війни одверто виступали по боці ворога, можна було б згадати ще приятеля Фонди

(Закінчення на стор. 5-ій)

Д-р Олександер Марітчак

IUS POSTLIMINII

"Ius postliminii" в міжнародному праві це „право післядіяння", тобто право на користі у випадку таких подій, як втрата державности даної нації, при наявності дальших стремлінь проводу нації відновити втрачену державність. Коли нація, втративши державність, не вживає ніяких заходів, щоб її привернути, і резиґнує із змагань до відновлення держави, це доказ занепаду волі до державного життя. Проте, нація, яка втратила державність, може проявити волю до її відновлення у формі зорганізування правління в екзилі. Треба підкреслити, що право післядіяння має значення не тільки для відновлення держави, але також по її відновленні у дуже важливих справах всякого роду ревіндикацій, реституцій та відшкодувань за протизаконні дії окупанта.

Подану вище засаду післядіяння в міжнародному праві зрозуміли провідники нашої нації по втраті державної території і зорганізували, власне задержали Українську Національну Раду з президентом в екзилі та урядом. Наше громадянство в діяспорі ще вповні не зрозуміло ваги існування Української Національної Ради з проводом в екзилі у реалізації наших визвольних змагань при наявності змінених міжнародних відносин і можливих міжнародних конференцій. З другого боку обов'язком нашого проводу в екзилі є скріпити УНРаду і провадити вмілу консолідаційну політику, особливо відносно заступлених в УНРаді партій та організацій.

При розгляді конфліктів чи непорозумінь належить берегти крайове представництво даної партії, очевидно з певним доповненням членства на випадок необхідности. Непорозуміння відносно представництва в УНРаді, які не мають ніяких принципових розбіжностей, можна полагодити компромісово, бо життя доказує, що далеко скомплікованіші справи полагоджувано зчаста вмілим компромісом. Треба мати надію, що при добрій волі проводу УНРади, партій та організацій непорозуміння будуть в недовгому часі полагоджені для добра нашої визвольної справи.

У Львівському державному університеті до катедри міжнародного права належав доцент д-р Губер, який написав працю "Ius postliminii", що була основно перевірена на т. зв. консультаціях членів катедри зі студентами. У згаданій праці подано докази використання „права післядіяння" по відновленні держави, і користі з цього права повинен мати на увазі наш політичний провід. Належить зазначити з натиском, що на підставі згаданого права має велику вагу також Акт з 30 червня 1941 р. про відновлення Української Держави, проголошений у Львові ОУН під проводом С. Бандери, згідно з яким українці мали у своїх руках адміністрацію Галичини протягом липня 1941 року.

Теперішня міжнародна ситуація дуже скомплікована з причини нової закордонної політики президента ЗСА Ніксона, і ця політика створила вже нову міжнародну констеляцію, яка може довести з часом до ліквідації колоніяльної системи особливо в комуністичних державах. Тому наш національний провід повинен взяти до уваги можливість майбутніх конфліктів, в яких справа України та інших поневолених народів може вийти на поверхню міжнародного життя.

Перед Першою світовою війною наші закордонні зв'язки було щойно в початках, а то й належно не використані. Перед Другою світовою війною ми були вже зрілі для міжнародних контактів, на жаль, усіх можливостей таких контактів не використали. Тепер міжнародне положення, як згадано вище, комплікується і, на випадок можливостей нав'язати з нами в діяспорі контакти, маємо одно тільки представництво, а саме УНРаду з її урядом, бо ніяка інша установа не може мати тих користей з міжнародного права, які може мати тільки УНРада.

Признана загально УНРада повинна скріпити свою організацію і завести стабільні та упорядковані згідно з демократичними засадами відносини. Обов'язок нашої спільноти в діяспорі — підтримати всякими способами УНРаду в належному зрозумінні ваги наших визвольних змагань.

Микола Ів. Шпитко

ЗАБОБОН ЧИ НЕДБАЛЬСТВО?

Читаючи пресу бачимо, що американські забезпеченеві компанії щороку побільшують своє членство і свої мільярдові мастки. А проте, у нас ще й сьогодні є багато людей, які не підпишуть полісу забезпечення, думаючи, що тим самим вони підписують собі вирок смерти. Українські забезпеченеві організації уважають за великий осяг, коли їм вдасться вписати 2-3 тисячі членів на рік. Я часто чув, що куди легше зорганізувати до українських асекураційних організацій чужинців, ніж своїх власних людей. Однак, американці, забезпечуються на такі великі суми, що треба дивуватися, як вони платять за них вкладки.

Треба знати, що забезпечення дає багато користей забезпеченому. В разі каліцтва він дістане половину суми забезпечення і далі лишається забезпеченим. За доплатою малої суми його діти, якщо він помре, залишаються забезпеченими до повноліття.

На підклад своїх вкладок забезпечений може дістати низькопроцентову позичку в своїй асекураційній компанії або позичку на купно дому. Беручи поліси в українських асекураційних організаціях забезпечені приносять користь українській громаді, бо дають змогу тим організаціям щорічно давати пожертви на різні корисні цілі, уділяти позички на будову церков, шкіл, народних домів, давати стипендії студіюючій молоді, допомагаючи українській громаді продовжувати її самостійне існування. Багато наших людей, окрім церкви, не жертвують ні на які інші цілі.

Подібно виглядає в нас справа із заповітами - тестаментами.

Багато наших людей думає, що коли вони укладуть свій тестамент, то зараз же мусять умерти. Умерти мусить кожний з нас, але тому, що ніхто не знає коли, то добре заздалегідь укласти тестамент, а головно тим, що живуть самотньо і не мають близької родини. Коли хтось не має родини і не укладе тестаменту, то по його смерті увесь його дорібок забирає держава.

Хочу подати кілька прикладів, як пропадає тяжко зароблений гріш, який при добрій волі і зрозумінні приніс би велику користь українській громаді. Коли я приїхав до Америки, то знайшов тут родича, який, працюючи довгі роки, доробився поважного мастку. Він мав 60.000 долярів в однім банку, але тому, що боявся тримати вдома банкову книжку, складав гроші в банку „на гасло". Коли одного дня я відвідав його і, побачивши, що він не виглядає добре, попросив, щоб зробив порядок зі своїм майном, він з обуренням відповів: „Я ще не вмираю". Тиждень пізніше я відвідав його знову. Він уже лежав у ліжку без пам'яті і спаралізований. Два дні пізніше він помер, а його гроші пропали.

Другий випадок стався в Філядельфії, де два брати, працюючи довгі роки, доробилися значних мастків. Несподівано один з них помер, не лишивши жадного заповіту. Його брат нарікав, що в банку лежало на його конті 130.000 долярів. Але й брат його не був кращий: і він вкоротці помер без заповіту, залишивши в банку 180.000 долярів. Тому, що вони не мали близької родини, масток забрав уряд. А коли б вони були залишили своє добро для українських установ, це їхнє майно принесло б користь українській громаді, а пам'ять по них передавали б з покоління в покоління.

Ще хочу подати приклад, як тяжко зароблений гріш попав в руки тих, через яких покійний залишив свою рідну Україну і виїхав в невідоме. Недавно помер один українець, що, не залишивши заповіту, але написавши листа до своєї родички, що також живе у вільному світі, в якому розпорядився своїм мастком в сумі 20.000 долярів. Про смерть цього чоловіка довідалася „советська амбасада у Вашингтоні і зголосила свою претенсію до залишеного майна, доставивши документи родини померлого в Україні. Листа американський суд не визнав за тестамент, і так гроші забрав советський уряд. Сумніваюся, чи родина дістала хоч частину його майна.

Ці приклади говорять ясно, наскільки важним є для людини тестамент.

А укласти його річ проста. Добре робити тестамент у адвоката, але як хтось не хоче видавати на це грошей, то може сам написати свій тестамент, закликати двох свідків, щоб і вони його підписали. Свідки не мусять знати змісту тестаменту. Такий документ треба покласти в коверту, заліпити і дати на переховання до банку або держати разом зі своїми важливими паперами.

Кожний тестамент мусить бути підписаний, в ньому мусить бути поданий день, місяць та рік написання і місце написання. Коли хтось не хоче й свідків кликати, то може власноручно написати тестамент, подаючи дату і місце написання і підписати, зазначивши, що це є його остання воля, укласти в коверту і тримати разом зі своїми важливими паперами. Після його смерти цей документ буде признаний і його воля буде виконана.

Живемо в непевних часах, літаємо поміж континентами і хоч лет літаком уважається безпечним, все ж таки на тисячі летів трапляється не одна катастрофа, яка не раз може навістити і цілу родину. Тому кожний мусить з цим числитися і заздалегідь приготовити свій тестамент.

Правда, ми маємо вже багато доказів уваги і зрозуміння для цих дуже важливих справ нашого буття в цій країні. І так кілька років тому помер один наш великий патріот, що, не маючи близької родини, записав ввесь свій масток — 4 000 акрів землі на українську установу, яка напевно буде передавати його ім'я з покоління в покоління. Маємо багато інших, що записали свій масток на українські організації, створили фундації в своїм імені, з яких рік-річно будуть уділятися стипендії для студіюючої нашої молоді, уживаючи тільки відсотки, а капітал залишатиметься ненарушеним.

Яке приємне почуття має той, що вже за свого життя своїм добродійством допомагає українському народові в його крокуванні до кращого завтра!

Галина Крусь

ВЕЛИКОДНЄ ЧУДО

(Із щоденника остівки)

(2)

Не відповівши на Явдончине „де швендяла?" й не вечерявши (хоч мою вечерю одержано, і стоїть вона в шафі), лягла в ліжко. Треба хоч тепер відганяти сумні думки, навіяні суперечкою з Явдонькою. Свято ж!... Скільки я пам'ятаю Великоднів? Тих, коли в нашій хаті ще паски пеклись, а вдосвіта — святились... У нашому селі, мабуть, найдовше на ввесь район був священик. Арештували його — люди іншого знайшли десь... А остаточно замкнули церкву того року, коли я до школи почала ходити... Шість? П'ять? Чи тільки три? Перебираю в пам'яті пережиті свята, старанно відділяю Різдво від Великодня, і виходить... Чи не забагато? І я знову й знову топчу стежку в дитинство. У вербні неділі по вербу ходжу. Із матір'ю або Явдонькою. У страсні четверги із бабою свічку несу. Четвер — довгий день! Удень садимо картоплю, і я ніяк не дочекаюсь вечірнього дзвону. Швидше б до церкви! Уявляю темні вулиці села, а на них — вогники. Донесу свічку чи не донесу?..

Печення пасок, приготовлення крашанок і, нарешті, вечір — святково прибрана хата, перед іконами горить лямпадка. Я всоте пригадую матері, щоб збудила, коли вдосвіта прийде із Всенічної [illegible]ю паску й усе те, що має бути посвячене.. Ніч минає в напівсні, в напівмаренні. Я часто прокидаюсь, бо хата якась не та, ніби інша. А під ранок міцно засинаю. І мати ледве добудиться. По дорозі зустрічаємо темні постаті, що спішать по свої кошики. Усі якісь таємничі, кожному сповіщають новину. Мати каже, що знає вже: „Воістину воскрес". Називає зустрічних на ймення. І як вона пізнає в темряві?..

У церкві повнісінько людей, повно їх і на подвір'ї, біля пасок, що двома перевеслами підперезали церкву. А дітей-дітей! Усі святково вдягнені, у всьому новенькому, Явдонька ж у материній юпці. Вона пишно походжає й христосується. Ось загледіла мене й спішить назустріч:

— Христос воскрес, сестро!

— Чия це така? — питає якась молодиця в іншої.

— Не знаєте? Це у Васьки Кулички така стара...

Я знаю, чому Явдонька доросла: бо в материному одязі. А мені — не дають. Кажуть, що одяг не на те, щоб ним вулиці замітати. Явдонька ж, мовляв, старша. Коли нагадую, що вона одягала його минулого року й позаминулого, кажуть, що Явдонька вища на зріст та й... Васька ніколи хазяйкою не була, одежини не шанувала... От і нищить... Ні, не стати мені дорослою за такими батьками...

Та мої Великодні різняться другою половиною дня. Ось прийшла в гості материна наймолодша сестра, тітка Марія. Вона ще дівка, і що для неї пройти десять кілометрів? Іншого Великодня приходило дві тітки. Або того року, коли Великдень випав дуже ранньою весною. Я бавилась з сусідськими дітьми у них за клунею. І роззулася й роздяглася (а батько цього не дозволяє, бо в мене недобрий батько, не такий, як у людських дітей... Ті можуть бігати босі ще на початку березня!). Застудилася — ой і було ж мені за те!...

... Хоч тітка Васька, розсунувши своїх гостей, посадила мене й Явдоньку (як дорослих!) поруч за столом, та нам не сидиться. Нашвидку перекусивши, ми чкурнули з хати. Вибігши на леваду, починаємо крутитися, підстрибувати, качаємось, перекидаємось. Бо це ж ради нас Весна укрила землю святковим килимом, квітами цяцькованими. Накрутившися донесхочу, Явдонька вирішує йти на другий кінець левади. А щоб не бути там самим, на повний голос виспівує:

Десь тут була
подоляночка,
десь тут була
молодесенька;
тут вона сіла, тут вона
впала —
до землі припала...
Устань, устань,
подоляночко...

І сама себе перебиває:

Король іде — земля гуде!
Відчиняйте ворота-а-а...
Горю, горю — палаю!
Кого люблю — піймаю!

Із-за левади подає голос — перегукується — Явдончина товаришка, Оксана Перегуцька:

Та берися в боки, скачи
свої скоки;
іди до Дунаю, бери ту,
що скраю!

Поки дійшли, там зібралося досить дітей. Можна й починати гри — у короля, у довгої лози чи в подолянки...

Не так... Треба вибрати один Великдень і пригадати його, від самого ранку почавши... хай буде оцей:

Поставивши свячене на столі, замість сісти розговлятися, всі полягали спати. Відразу й поснули. Тільки я не лягаю. Відчиняю причільне вікно, а під вікном — кущ бузку, що саме розцвів. Обхоплюю мало не півкуща й занурюю в нього обличчя. А він аж п'янить — так пахне. Із-за Дворяненкової левади викотилося на небо сонце. Простягає руки-промені до куща й збирає в жмені роси. А потім пригорщами шпурляє їх у хату. Одні краплини розкочуються по стелі, інші ж — розбиті — розливаються по ній. І та кольорова калюжка сліпить очі. (Великдень і... калюжка! Та й як би вона сліпила, коли ж я на стелю не дивлюся?)

Дорогою проходить наш сусід — Юхим Прядка. Силкуюсь відповісти на його „Христос воскрес!" — не можу: не повертається язик. Немов задерев'янів. І замість „Воістину воскрес" чується якесь невиразне мимрення. Прядка зупиняється проти кожного подвір'я, і скрізь те саме: хоч би на сміх хто відповів. Усе село спить солодким сном. І Прядчин голос, віддаляючись помалу, стихає. Та ось він вийшов на середину села, став посеред вигону і на всі чотири сторони гукнув „Христос воскрес!" Хвилину постояв прислухаючись і, не діждавшись відповіді, поспішив до церкви. Став біля церковних воріт і закам'янів. А тиша поглибшала...

Як пахне бузок!.. Видумка! Вікно, що я його розчинила, не відчиняється уже років десять: наглухо забите. Ну то й що? Як не вікном, то дверима впустила бузковий запах... Якого ж це бузку? У нас його нема, ніколи й не було. Не було — це правда... але... стривай... Я щось забула. Більше як рік і на думку не спливло: минулої весни саме під оцим вікном я посадила стеблинку бузку. Посадила й забула. А десь у пам'яті, без мого відома, ота стеблинка розрослася в кущ, що вже й цвіте. Та ще й пахне! Скільки років треба, щоб стеблина кущем стала?.. Отже, це — тільки сон. Розплющу очі й усе зникне: і рідна хата, і бузок. Але хоч нанюхаюся! (Дивно: у сні бузок пахне значно різкіше. Ніби хтось зумисне додав запаху...). За всяку ціну — продовжити сон! Щоб і прокинувшись пам'ятати цей запах. А для цього треба не видихати, а вдихати якнайглибше, якнайбільше увібрати цього дивного запаху. Не видихати, не види...

(Далі буде)

В. Дідюк

СМЕРТЮ, СМЕРТЬ ПЕРЕМІГ...

Згідно із Божою волею було призначено, що Ісус Христос, Спаситель людства, воскрес із мертвих навесні, в найкращу пору року, коли природа прокидається від зимового сну та воскресає до нового весняного життя, до радости і щастя! Чи придивлялись ви колись, як весною під теплим промінням сонця весело збігають з гір потоки, голосним шумом співаючи веселу пісню, пісню перемоги над жорстокою зимою, яка на довший час сковувала їх своїми ледяними путами? Чи любувались ви колись предвісником весни, нашими підсніжниками, що скромно виставляли з-під снігу свій ліленно-білий цвіт, нагляднии доказ юної весни над старою зимою?! Чи не забули ви, виходивши ранньою весною в поле, щоб подивитися на найбільше чудо світу — народження весни, від радісного сміху якої все зимове, непривітне, втікало ген далеко за гори й моря?!

Чи забули ви вже весняне повітря України, яке повними грудьми ви вдихали, розкішне, незабутнє повітря, що пестило і цілувало вас і вливало у ваші душі небезпричинну радість і щастя?! Чи не спостерігали ми вплив весни на тваринний світ і чи годинами не любувалися весняним проявом радости серед звірят? Весна у природі — чудовий Божий дар для людства, якому Господь Бог післав свого Єдинородного Сина взяти на себе безмежні гріхи всього світу і вернутися до нього — саме на весну, коли все у природі обновлюється до нового життя! Велика жертва, яку Бог приніс для людства, досягла своєї цілі, але, чи наш прегрішний світ прокинувся до нового і чистого життя?! Чи стали ми кращими, людяними? Чи у глибині наших сердець Христова жертва поклала основи гуманности і любови до ближнього, а, зокрема, любови до свого брата, як учив Христос? Чи ж немає ще й сьогодні того, що було вже до приходу Христа? Злоби, заздрости, інтригантства? Чи не стала сьогодні людина людині лютим ворогом, що немає пошани ні для кого, в погоні за грошем, славою, посадами і впливами? Людина вже давно перестала реагувати на негідні вчинки і сьогодні людство вже не б'ється за правду і високі ідеали, які стали тільки заслоною, пустими словами, що штучно замасковують лицемірно правдиві інтенції деяких кіл, які можна б окреслити: нажива і то за всяку ціну! Це, на жаль, не відноситься тільки до чужих і сильних лицемірів світу цього, — це у великій мірі стосується і до нас всіх! Поволі ми затрачуємо благородність впливу весни на нашу душу й наші почування, забуваємо про Свято Воскресіння Богочоловіка, який очистив нас своєю смертю від гріхів і вказав нам правдиву дорогу до спасіння. Чи з цим весняним „Христос Воскрес" відкриємо наші серця до нового чистого — так особистого, як і загально-суспільного, громадського та церковного — життя? Не дай Боже, щоб часом весняні промені життєдайного сонця, Христове Воскресіння чи, може, Суд Божий, не застали нас усіх сплячими? Христос Воскрес, Він смертю смерть переміг, Він терпів ради нашого спасіння. Він взиває ціле людство до нового, кращого, правдиво християнського життя. Започаткуймо і ми нову весну нашого людського існування — без злоби, інтриг і злих вчинків.

Тільки твердою вірою у воскреслого Христа наш побожний український нарід зберіг свою національну суть, свою самобутність, хоч не раз у своїй історії проходив тернистим шляхом Голготи, включаючи і сьогоднішні дні. Але як сонце весни, все нині сповнилось сяйвом: і небо, і земля, і безодня. Нехай же святкує все створіння Христове Воскресіння, яке нас утверджує!

Перенесімось і ми думками туди, на рідну Україну, і поєднаймось духово з нашими рідними. Перенесімось в далекі сибірські тайги, в невільничі табори, де стогнуть і поневіряються наші брати і сестри, для яких ще не прийшов великий день Воскресіння, яким не світить ще ласкаво весняне сонечко. Усім їм те радісне Христос Воскрес! Нехай спільно забренить воно в душах всього нашого народу, подаючи надію на близький рятунок. Обнімімо один одного! „Назовімо братами й тих, що ненавидять нас", та молімо Воскреслого Христа, щоб дарував нам і цілому нашому народові світле Воскресіння, щоб ми могли „єдиним серцем й устами" прославляти Його у вільній Україні, де „не буде врага і супостата, а буде син і буде мати і вільні люди на землі". Обновімось і всі ми так, як обновляється весняна природа. Нехай „воскресне Бог і розбіжуться вороги Його, нехай лицем упадуть перед Ним, бо Він смертю смерть переміг!"

Христос Воскрес — Воскресне Україна!

Калґарі у 100-річчя НТШ

15-го квітня ц.р. заходами Осередку НТШ на Західню Канаду відбулася третя ювілейна сесія у місті Калґарі (попередні дві влаштовано в Едмонтоні та Ванкувері). Були прочитані чотири доповіді. Д-р М. Гладишевський опрацював тему про різні національні назви перших українських поселенців, що засвідчені в англійському часописі "Calgary Herald". Д-р О. Малицький подав інформації про стан україніки в Осередку етнічних студій при Калґарському університеті. Д-р Яр Славутич доповідав про два різновиди тринадцятої пісні Сковороди (т. зв. канонічний і за новознайденим автографом). Доповідь неприсутнього мґра М. Хом'яка про проєкт конституції Галицько-Волинської Землі прочитав Любомир Гладишевський.

Третя сесія пройшла з успіхом, передусім завдяки добрій підготові, що її провели брати Гладишевські. У дискусії пройшов ряд запитань і відповідей.

Під час дискусії пенсіонер Корній Продан, довідавшись про заходи Осередку НТШ видати „Західньоканадський збірник НТШ", пожертвував 50 долярів на це видання, що віддзеркалюватиме український вклад у розбудову Заходу Канади. Д-р Яр Славутич, професор з Едмонтону, порушив питання про спорудження пам'ятного знаку при дорозі, що веде до поселення Мазепа в південній Альберті. Він запропонував на бронзовій плиті зробити такий напис:

"The settlement Mazeppa has been named in 1912 by an Englishman after the hero of Lord Byron's poem "Mazeppa", the name of Ukrainian Hetman from 1687 to 1709."

Спорудження такого пам'ятного знаку конче потрібне, бо навіть місцеві люди вважають, що поселення названо іменем... індіянського ватажка. На сесії було створено відповідний комітет, до якого ввійшли п. Ворон, д-р М. Гладишевський та один представник Відділу КУК. Цей комітет буде в постійному зв'язку з управою Осередку НТШ.

М.

Нові музичні твори

У видавництві „Театральної бібліотеки" в Торонті вийшли друком „Нові мелодії", а саме музичні твори до п'єс В. С. Левицького, поміщені в збірнику „Юний Скоморох". Музику до п'єси „Князівна на горошині", написав Микола Фоменко, а до „Романтичної Ватри" Зенон Лаврішин, в оформленні для голосу і фортепіяну, а частинно і для інших інструментів, як скрипка, флейта і тромбон. Пісні мелодійні, легкі для виконання, і для співаків, і для піяніста, а при тім не банальні, а подекуди, як у Лаврішина, дещо забарвлені гумором. Наші молоді театральні гуртки мають добрий матеріял для нових театральних постанов.

О. З.

ЗВЕРНЕННЯ УККА

У СОРОКОВІ РОКОВИНИ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

В 1973 році припадає 40-річчя великого та штучно створеного голоду в Україні (1932-1933 рр.), жертвою якого впали мільйони українців — чоловіків, жінок і дітей. Цей голод — це одна з найтрагічніших дат в довгій, понад тисячолітній, історії українського народу. Історія людства знає різні голодові катастрофи в різних країнах та в різних часах, які були спричинені війнами, браком харчів та пошестями, але ніде ніякий народ і ніколи не пережив голодової катастрофи таких великих розмірів, спричиненої спеціяльною політикою, як український народ в роках 1932-1933.

Цей голод був викликаний не природними, а політичними причинами. В році 1932-му збір хліба на Україні був середній і виносив 146 і пів мільйона центнерів і загрози голоду не було. Згідно з повідомленням Ради Народних Комісарів СССР і Центрального Комітету ВКП(б), проголошеного в Москві 6 травня 1932 року, за підписами голови РНК В. Молотова та секретаря ЦК ВКП(б) Сталіна, „СССР за два роки досяг такого розгортання зернового господарства, поширення посівної площі та зросту гуртової продукції зерна, що замість 160 мільйонів пудів зерна, заготовлених від врожаю 1928 року на основі одноосібного господарства, — 1930 року державні заготівлі досягли 1,350 мільйонів пудів зерна, а в 1931 році, не зважаючи на посуху, 1,400 мільйонів. Це була перемога колгоспної і радгоспної системи господарства над системою одноосібного господарства та розгрому куркульських елементів на селі. Завдяки здійсненню політики ленінської партії, країна вийшла з кризи зернового господарства і переборює труднощі, викликані посухою минулого року у східніх районах СРСР, значно успішніше, ніж це було попередніх посушливих років, коли дрібне селянське господарство ще переважало в нашій країні".

Отже, збіжжя було, а голод в тих роках виник, як запляновaна совєтською владою репресія проти селянства, що ставило опір колективізації.

Тут варто зацитувати виїмки з постанов Ради Народних Комісарів УССР, які появилися в дні 20 листопада 1932 року за підписом Голови Ради Народних Комісарів В. Чубаря: „... 7. Зобов'язати РВК негайно організувати вилучення в окремих колгоспників і одноосібників хліба, розкраденого в колгоспах та радгоспах під час збирання, молотьби, перевозу хліба до комор, на зсипні пункти тощо". А в журналі „Колгоспниця України" ч. 14 за липень 1933 року є подане таке урядове зарядження: „... „Охорону врожаю ставимо на бойовий лад. На найвищому бугрі будуємо оце дерев'яну вежу на 6 сажнів заввишки, щоб усі поля видно було. Кожна валка завжди напоготові. Організувати охоронну дружину з червоних партизанів, демобілізованих червоноармійців та комсомольців. День і ніч поля, скирти і табір будуть під охороною, бо куркульня розтягає хліб у кишенях, краде снопи. Діти ходять ніби збирати колоски, а самі зрізують колоски і приносять додому"... ... „Здамо ввесь хліб до 15 серпня. Хлібом розгромимо куркуля. Хлібом збагатимо державу й себе"... ... „У цій боротьбі ми доб'ємо куркульню, петлюрівців, махнівців, всіляких шкідників соціялістичного будівництва, зміцнимо колгоспи, розтрощимо всіляких крадіїв колгоспного хліба, ледарів, зміцнимо колгоспи і наблизимо культурне заможне життя"... „Наблизили" так, що по 40 літах в капіталістичній Америці треба було закупити 20 мільйонів тон хліба, щоб тільки не допустити до нового голоду в 1973 році.

У зв'язку з посиленими реквізиціями хліба в 1932 році населення сіл голодувало уже на весну 1932 року, але до нечуваної катастрофи дійшло в 1933 році. В пляні „хлібозаготівлі" засобами совєтського терору в українських селян — колгоспників і одноосібників — забрали весь хліб. В документах, що їх виставили селяни, живучі в Америці, а які пережили ті жахливі літа в Україні, подано: „активісти ходили від хати до хати, розвалювали стіни, печі, копали в городі і в хаті, в коморах зривали долівки, шукаючи захований хліб. Забирали все, що було в хаті — жменю насіння гарбузів чи огірків. Забирали з погребів квашені огірки і капусту". Сільське населення залишилося без жадних засобів прожитку. Вимирали цілі села, були випадки людоїдства, загинули мільйони людей. Совєтська влада промовчала існування голоду і не подавала населенню ніякої допомоги.

Голод захопив майже всю Україну, але до небувалих розмірів дійшов у південних і східніх областях. Тільки незначний відсоток упривілейованих сільських комуністів і службовців, для яких було зорганізоване харчове постачання — не зазнав жахіття голоду. У містах була запроваджена карткова система.

На підставі українських джерел і наукових праць цей голод в Україні знищив до семи мільйонів населення. Це є без сумніву жахливі наслідки московського народовбивства в Україні.

Відомості про голод дійшли на Захід. І тут перейшла хвиля протесту в Лізі Націй, в парляментах европейських держав і в пресі. Допомогову діяльність очолив Кардинал Т. Інніцер у Відні. Але совєтський уряд відкинув пропозиції допомоги із закордону твердячи, що інформації про голод навмисне поширюють вороги Совєтського Союзу.

Тоді ж з протестом проти жахливого голоду виступили українські католицькі владики Галицької Метрополії: Митрополит Андрей граф Шептицький і єпископи: Г. Хомишин, Є. Коциловський, Н. Будка, Г. Лакота, І. Бучко та І. Лятишевський. Вони видали в дні 24 липня Р. Б. 1933 спільне Пастирське Послання, в якому писали — цитуємо: *„Україна в предсмертних судорогах!* Населення вимирає голодовою смертю. Оперта на несправедливості, обмані, безбожництві та деправації людоїдна система державного капіталізму довела багатий недавно край до повної руїни. Положення з кожним днем стає страшніше. Вороги Бога і людства відкинули релігію, основу суспільного ладу, відібрали свободу — найбільше добро людини, зі свобідних горожан - селян зробили невільників. І не мають досить розуму, щоби їх кормити за тяжку невільничу працю в поті чола. На вид таких злочинів німіє людська природа, кров стинається в жилах... Знову протестуємо перед цілим світом проти переслідування малих, убогих, слабих і невинних та гонителів оскаржуємо перед Судом Всевишнього"... „Усіх християн цілого світу, усіх віруючих в Бога, а особливо робітників і селян, передовсім усіх наших земляків, просимо прилучитися до цього голосу протесту та болю і розповсюдити його у якнайдальші країни світу".

Цей голос Владик дійшов і до земляків в Америці. Протестаційну акцію в 1933 році повели Українці в З'єднаних Стейтах Америки під проводом „Об'єднання Українських Організацій" тодішньої політичної Централі Українців в Америці. По всіх більших містах Америки відбувалися масові протестаційні віча з участю тисяч українців. В Ню Йорку така протестаційна акція відбулася в суботу, 18 листопада 1933 року. Маніфестаційний похід оформився на Вашингтон Сквері і пішов по Лексінгтон Евеню до Оперного Театру, що містився при 67-ій вулиці. Про це повідомляв часопис „Ню Йорк Таймс" в неділю, 19 листопада 1933 року, зазначуючи, що в поході взяло участь 8,000 осіб, які протестували проти голоду в Україні. Широкі відомості про ту жалібну демонстрацію подали тоді й інші нюйоркські часописи, а саме: „Геральд Трибюн", „Івнінґ Пост", „Ди Сан", „Сандей Мірор" і „Ню Йорк Пост".

Двадцять літ пізніше, а саме в дні 20 вересня 1953 року, відбулася в Ню Йорку ще більш чисельна демонстрація, в якій взяло участь біля 20 тисяч осіб і про це також писала вся англомовна нюйоркська преса.

Стоїмо напередодні Жалібної Маніфестації у 40-річчя голодової катастрофи в Україні. Така всеамериканська Жалібна Маніфестація відбудеться у Вашингтоні в суботу, дня 26 травня, в годині 2-ій по полудні, біля пам'ятника Тараса Шевченка. Це буде День Української Скорботи, це буде День вшанування цієї великої трагедії, що сталася в Україні в 1932-1933 роках, а яку то трагедію спричинила московська комуністична диктатура в Україні.

Масово та зорганізовано пом'янемо трагічну річницю голодової облоги України в 1933 році!

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
Ню Йорк, Квітень 1973 року.

ШУКАЙМО ЄДНОСТИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

для нас: ні віри, ні розуму, ні історії, ні держави, щоб ми різнилися між собою, православні і католики (довгі, бурхливі оплески). Ця нинішня стріча є затісненням цих наших умовин. Справді багато людей, з різних боків, піддають усякі різниці. Мої дорогі! Я 40 років студіював справу Церкви Української з богословського, з теологічного боку і мушу вам сказати, я не найшов причин до різниці, але все там хтось знайде щось, якісь різниці. Та очевидно і в кожнім домі є якесь непорозуміння. Але ми мусимо пам'ятати, обов'язок наш пам'ятати, для добра нашої Церкви, нашого народу ми мусимо зійтись разом і бути одне (невпинні бурхливі оплески). Ваше Високопреосвященство! Хай нинішня хвилина буде також одним кроком змагання наших Церков до з'єдинення й ущасливлення нашого народу (довгі, бурхливі оплески переходять в овацію: Влаженніший і Високопреосвященний Архиепископ Андрій падають у братні обійми; сльози радости і захоплення на обличчях багатьох учасників бенкету).

Я мушу подякувати за гарне мистецьке виконання нашим співакам; вони зійшлись, щоб розвеселити наші серця. Вудні є будні. Але все ж таки колись прийде хвилина еляну, піднесення, погоди духа і надії на майбутнє. Дякуючи за мистецькі виступи, я не можу поминути і не згадати приявного між нами маестра Михайла Голинського, заслуженого нашого мистця (він встає з-за столу, голосні оплески). Мистецька творчість просвічує нам крізь нашу історію.

Дорога громадо! Дякуючи за всі ці заходи, за ці труди, за влаштування зустрічі, такими скромними, але геройськими ділами, мушу згадати Вашого Владику Ніла (довгі оплески). Багато промовців згадувало, що ця хвилина з'єднила нас разом, а моя скромна особа, мала б бути оцією причиною. Та все ж таки, вибачте, що я дещо спротивлюся, щоб одна особа могла бути товчком та могла бути причиною такого святочного зібрання. Може бути, що я появився між вами і це дало притоку. Але мої дорогі! Як знаєте — український народ уже існує понад 5.000 років. Наші історики починають приходити до того, що трипільська культура, яка йшла через Волинь, Збруч, Галичину та й далі, наша історія починається 3,000 років перед Христом. Тому це повинно бути для нас заохотою. Ми не є якимись „знайдами", але ми вже є стара, історична нація. Поява ж, нині вже майже з історичною певністю, св. апостола Андрія продовжує далі історію на наших землях Руси-України. Офіційно введення християнства стало для нас тією історичною, творчою хвилиною, що ми опісля, як християни, продовжували нашу історію, не зважаючи на монгольські напади. Достойна громадо! Не моя нічтожна особа, але свідомість українського народу, ця свідомість історичної ваги, ця свідомість, не зважаючи на всі успіхи і невдачі, програні і виграні, вона відживає, тут в Алберті, тут в Едмонтоні, де живе така численна громада. Що ж лежить в основі того, що ми відживаємо нині. Це та ж свідомість. Вона відчула сильний зов щоб дати вислів своїй національній свідомості, вірності своїй страдальній Церкві (бурхливі оплески). Це зовнішні чинники, які нас єднають.

Коли нині спитаємо, що нас з'єднає, може злучити? Отже ніяка державницька партія, але Церква може з'єднати український нарід, розсіяний по всій земській кулі. Слава Богу! Це не є наша хиба, це не є наша слабість. Ми не будемо переходити, коли ми спитаємо, що є, що нас мусить лучити. Шукаймо цієї єдности, не тільки національної, але і церковної. Хай нарід знає, чи він живе в Алберті, в Канаді, ЗСА, Бразилії, Арґентині, Австралії чи Новій Зеляндії — є він тільки один. Це та сама кість і кров, він мусить почуватись одним. Український нарід, без огляду як його називають, він є одним українським народом. Що ж нині може нас з'єдинити? Чи це будуть гетьманці, бандерівці чи мельниківці, чи як їх не назвете нині, хто нині при найбільших подвигах і зусиллях може з'єдинити український нарід? Ніхто з них не в силі. Кожний признає, що завжди в державі були і будуть партії. Одна, що може нас з'єднати — є Церква. Що ж нас українців католиків може злучити? Ось ця Церква знайшла не новий, але старий свій арґумент — патріярхат. Так, мої дорогі! Нині, де б хто з нас не був, він знає, що він приналежний до однієї Церкви. Церква, очолена патріярхатом, є одна та й одна. Папа є для всіх, а все ж таки є німці, є французи, італійці і кожний, де б не був, дбає про цю єдність. Ми ж, український народ, мали б зрезиґнувати з цього ж, не дбати про цю єдність? І це є той чинник, що нас з'єднює, що нас лучить, мусить держати разом, де б ми не були, мусимо пам'ятати — ми є одне. Правда, за останні роки змінилося вже на краще. І може ми ще за слабі під деяким оглядом, все ж таки воно краще, ніж було на початку в 1963 р. Слава Богу! Ми робимо кроки вперед тим, що з'єднюємося, розвиваємося, багатіємо, виховуємо так своїх дітей, що ми не забуваємо нашого народу і нашої Церкви. Ми всі стараємося злучитися разом. Це нас втримує супроти всіх наших зовнішніх і внутрішніх кочубеїв, оце втримує разом. І нехай про це ніхто не забуває і пам'ятає про цю єдність, що держить, єднає нас. Дай Боже, щоб ця нинішня хвилина, така радісна, така втішна, завдяки всім трудам тих робітників, піднесла це більше наш нарід, щоб ми нашими подвигами підтримували наш нарід, а передусім, щоб з'єднювали нашу Церкву" (довготривалі, бурхливі оплески).

Піснею „Боже великий" закінчено цей віконопомний виступ Блаженнішого. Треба згадати, що під час бенкету склав привіт від централі українців католиків — її голова, учитель В. Саґанський.

В середу, 18 квітня відбулася зустріч шкільної молоді з сепаратних шкіл з Блаженнішим Йосифом VII в О'Лірі „гай скул", куди Верховний Архиепископ приїхав о год. 11 перед полуднем з Владикою Нілем (були теж оо.: радн. В. Чопей, Я. Федуник і Й. Шкварок, ЧСВВ). Блаженнішого привітав учитель Бомок хлібом і сіллю, учениця Тереня Вареница від студентів, інспектор МекНіл від Шкільної Ради сепаратних шкіл, від О'Лірі „гай скул" її управитель Клоц, від сусідньої школи св. Томи — учителька К. Петецька, а від школи св. Сесілії учитель В. Кобилюк. На зустріч, що нею зайнялись учителі: п-і К. Турко і п. Бомок, явились діти ще з таких шкіл: Сен Френсис, св. Володимира і Сен Клер — усіх приблизно 800 учнів. Блаженнішого привітав і коротко говорив про нього о. Й. Шкварок, ЧСВВ. Привітання дітей в О'Лірі „гай скул" 'було величаве. Інспектор МекНіл звільнив усіх дітей, які прибули на цю пропам'ятну для них зустріч з Блаженнішим Йосифом, від навчання в середу пополудні.

Того ж вечора Блаженніший прийняв о год. 7-ій в палаті членів ділового і почесного комітету, а в четвер 19 квітня о год. 5.30 членів Ради за Патріярхальний устрій, а по 7-ій вечора від'їхав з Владикою Нілем і о. П. Стецюком на летовище, де в вітальні для найдостойніших гостей Блаженніший Йосиф вписався до пропам'ятної книги і відлетів до Саскатуну, прощаний найсердечніше представниками українського громадянства в Едмонтоні.

На терені Округ Клівленду і Янгставну...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Василь Дідюк

Євген Репета

Д-р Михайло Снігурович

Василь Оріховський

тьового забезпечення, але також велике значення пляну забезпечення цілої родини, розрахованого на все її життя, а дальше конечність змін і доповнень, щоб достосувати забезпеченевий плян до кожночасних змін у стані й потребах родини, порада видатних фахівців є не менш важливою, як сам факт забезпечення, бо вона може допомогти до придбання і вдержання відповідного забезпечення. Названі обласні організатори є визначними союзовими й громадськими діячами, які добре знають загальні та індивідуальні потреби нашої громади в ділянці життьового забезпечення. Три з них, пп. Гавриш, Репета і Дідюк є водночас головними радними УНСоюзу, а С. Гавриш є теж асистентом керівника організаційного відділу. Треба сподіватися, що українське громадянство Клівленду, Парми, Акрону Кентону, Лорейну, Янґставну, Кемпбеллу й сусідніх громад радо й масово скористає з цієї виїмкової нової нагоди і вигоди, що її йому зготовив Український Народний Союз у ділянці життьового забезпечення.

Шевченківське свято в Картереті

Українська громада вшанувала пам'ять Тараса Шевченка Академією, яка відбулася у неділю 18 березня ц. р. о 5-ій год. по полудні в авдиторії Нейтґен Гіл скул при Рузвелт Евню.

Академію підготовили Спілка Української Молоді Америки 14-ий Відділ у Картереті з участю Школи Українознавства.

Свято започатковано відспіванням американсько-українським гимном, привітальне слово сказав двома мовами голова 14-го Відділу СУМА Остап Якубович. Заповіт відспівали: М. Якубович, О. Шеренґа, Л. Шеренґа, М. Шеренґа, Ю. Глушик, при фортепіяновому супроводі О. Мартинюк.

Життя Тараса Шевченка англійською мовою відчитала М. Хімяк. „Сонце заходить", деклямацію англійською мовою виконав А. Оліярчик.

Святочну доповідь українською мовою виголосив керівник Школи Українознавства Володимир Янів, доповідач накреслив постать великого українського поета.

„Думи мої, думи мої", пісню, відспівали М. Якубович, О. Шеренґа, М. Шеренґа, Л. Шеренґа, при форт. супроводі В. Дзюби. Учні Школи Українознавства деклямували „Учітеся брати мої". „Садок вишневий" сценку, виконали: С. Якубович, М. Хімяк, Д. Шманько, О. Васічко, Н. Якубович, А. Янів, режисер п-і М. Якубович. Акордеонове сольо виконали: В. Юрченюк, Т. Ткачик. Із низкою народніх пісень і танців, виступали члени Осередку СУМА в Картереті. Народний танець гопак виконали: І. Рачинський, І. Матлаґа, І. Брус. Керівник танцювальних точок—Володимир Юрченюк. Керівник вокальних точок Марія Якубович.

Сценічне оформлення, декорації: Марія Якубович, Стефанія Дитиняк, Оля Васічко, Уляна Калічинська, Галя Варянка, Галя Науменко, Марія Матлаґа. Програмою проводив Остап Якубович, на закінчення попросивши до слова о. Петра Мелеха, та о. монс. Віктора Поспішила. Отець П. Мелех у слові накреслив постать нашого поета. Отець монс. Поспішил подякував виконавцям за гарно влаштоване свято, громаді і гостям за участь, зокрема склав подяку п-ву Якубовичам, які найбільше доклали труду до свята, та загально українській молоді за численну участь.

В. М.

Зменшається торговельний дефіцит ЗСА

Вашинґтон. — Департмент торгівлі повідомив, що в березні міжнародний торговельний баланс ЗСА значно поправився, бо торговельний дефіцит зменшився до 53 млн. долярів з суми 476 млн. долярів в місяці лютому. Торговельний дефіцит за перший квартал 1973 р. виносить 833 млн. дол., тобто на близько 600 млн. дол. нижчий порівняно з першим кварталом 1972 р., коли дефіцит був 1,5 біл. долярів. Зменшення дефіциту приписують збільшеному експортові у зв'язку з девальвацією американського доляра.

ПАМ'ЯТІ Д-РА ІВАНА РИЖІЯ

Молодь з-перед першої світової війни, із старших гімназійних кляс і студенти університетів старалися використовувати влітї ферії на свої розваги, але в поєднанні з нашими національно-культурними потребами. Вони зорганізовувались у гуртки, вивчали аматорські вистави з побуту нашого села, приготовляли реферати і звичайно під неділі на запрошення о. о. парохів, або читалень „Просвіта" виконували в селах свої програми. Душею однієї такої групи на Львівщині, був сл. п. д-р Іван Рижій, тоді ще студент 7-ої, чи 8-ої кляси гімназійної — званий всіми „Янцьо Рижій". До всіх привітний, уважливий, приємної зовнішности здобував у всіх симпатію. Він прекрасно виконував дотепні і веселі ролі і тим стягав публіку навіть з подальших місцевостей. Членами цієї аматорської групи були ще: студент Василь Кійович, сильний баритон, незрівняний в ролі Хоми з п'єси „Ой не ходи Грицю", який під час І світової війни був діячем на Зеленому Клині, загинув під час облоги Варшави; Евген Піджарко, студент Краківського університету, ніжний тенор, пізніше гімназійний проф. у Львові; д-р Іван Панкевич, студ. Віденського університету, пізніше проф.-україніст в Празі; молодий учитель Т. Когут, що чудово пригравав на мандоліні під час вистав і його сестра Галя, добра артистка, що пізніше стала дружиною о. Блавацького. Артистки-аматорки були переважно кандидатки Учительського Семінара УПТ у Львові, але їхніх прізвищ не пам'ятаю. Я була єдина зі самого Львова. По виставах відбувалися звичайно прийняття і забави з участю місцевої інтелігенції. — Молодого д-ра Рижія Івана всі дуже шанували і любили за його тактовну поведінку у відношенні до всіх, а зокрема до жіноцтва і молоді, яка уважала його за найкращого з-поміж них. Ми верталися домів пізно вночі, на сільських підводах щасливі, що корисно і приємно провели вечір та зібрали поважну суму грошей на якусь народну ціль.

Перша світова війна перервала нам заплановані праці. Мужчини мусіли відбувати свою військову повинність, а дівчата-семінаристки включились у санітарну працю, щоб допомагати раненим воякам. І так застав нас 1918-ий р. Військова Команда Львова з конечности рішила, часово, вийти зі Львова перед переважаючою силою поляків, що прийшли зі західніх польських земель.

Пам'ятаю: падав легенький, перший сніг, коли мені дали знати, що мій брат, учень VII гімназійної кл. у Львові, лежить ранений на Личакові у лікарні. Справа була в тому, що вночі, 21-го листопада 1918-го р., коли наша залога виходила зі Львова, вона не могла, чи забула повідомити про свій відхід нашу залогу в касарнях на Ялівці-Личакові. Оборонцями тих касарень були гімназійні учні у віці від 16 літ вгору, числом 25 чоловіка. Поляки, окружаючи Львів, зблизилися раненько до касарень і з вікон на них посипалися ненадійно стріли. Хоч молоді юнаки може й не цільно стріляли — все ж завдали наступаючим деяких втрат в людях. Кінець цій відважній обороні поклав випадок, бо командант юнаків, діставши кулю в живіт, дав наказ скласти зброю. Вдершись до касарень, поляки в жорстокий спосіб били хлопців прикладами крісів по головах, а в кінці казали їм всім вийти на двір та устабитися в ряд, до розстрілу. Та хлопці не ждали на екзекуцію — лише порозумівшися очима, чкурнули в яловецькі кущі. Під час тієї втечі, мій брат Іванко був поцілений кулею в ногу. Зімлілого враз із іншими раненими занесли санітарі до військового шпиталю на Личакові, поклали на ліжко, але про лікування не було й мови. А тут братова нога вже спухла, гарячка висока, а пальці ноги почорніли. В розпуці я вийшла на коридор і тут зі здивуванням побачила в уніформі офіцера-медика, д-ра Рижія, який саме приїхав був з Відня. Оглянувши ногу, д-р Рижій сказав тільки одне слово: „зле", а мені порадив знайти озбросного знайомого поляка та привести його до шпиталю. І знову я мала щастя, бо скоро завважила озбросного молодого „обронцу Львова", що прямував до шпиталю. Я розказала йому, що брат небезпечно хворий і що в шпиталю жде офіцер-лікар з Відня, який хоче допомогти хворому, одначе йому потрібно асистента. Слово Відень так поділяло на нього, що вже не йшов, але зачав бігти до шпиталю. — Д-р Рижій взяв його зі собою до шпитальної влади, і там так рішучо домагався негайної операції, що протягом кількох хвилин вже з'явилися санітарі з ношами і занесли брата на операційну залю. Тоді там роблено операції і без наркози, тому-то д-р Рижій зажадав від лікаря, що мав робити операцію, наркози для хворого і висловив друге бажання, щоб я залишилася в операційній залі. Це друге бажання здивувало оператора, але супроти рішучої постави офіцера-лікаря — згодився.

Операція вдалася і згодом нога брата прийшла до нормального стану. Цю „листопадову кулю" брат мій часто виймав з пуделочка, з великим зворушенням оглядав її та завжди з вдячністю згадував свого рятівника, д-ра Івана Рижія. Моя мати — дуже побожна жінка — довший час світила лямпадку перед Пречистою за здоров'я і щастя тієї шляхетної людини, яка врятувала її сина від неминучого каліцтва, або й смерти.

Хай цей мій спомин буде скромною квіткою моєї вдячности на свіжу могилу сл. пам. д-ра Івана Рижія.

Е. Винарева

Св. п. інж. Роман Спольський

Різко і принизливо дзвонив телефон, а в ньому зразу непізнаний голос повідомляв, що 16-го лютого, повертаючись із праці, ненадійно помер сл. п. інженер хемії хемії Роман Спольський у Сарнії, Онтаріо. Між нами не стало визначного громадянина, хрустального характеру людини, взірцевого мужа і батька, великого українського патріота, правдивого джентельмена у відношенні до людей, визначного суспільно-громадського, політичного і церковного діяча.

Сл. п. інж. Роман Спольський народжений 24 квітня 1918 р. у Стрию, вже від наймолодших літ, виховуваний в інтелігентній і високо національно свідомій родині, включається у вир національного життя українського народу. Разом з цілою родиною, а зокрема з двома братами, вже як студент стає членом багатьох громадських і церковних організацій, у яких веде працю. Як член ОУН зазнає переслідувань окупантів, польських і німецьких тюрем та концтаборів. Не залишає громадської праці і на скитальщині, а опісля в Канаді. Поселившись у Сарнії працює по своєму фахові у фірмі „Полімер", а ввесь злишній час присвячує громадській праці. Цілий час активний член церковного комітету, та інших організацій, співробітник і активний член Управи УНС. Хто не знає Покійного на місці його праці, чи в громаді? Все усміхнений, вирозумілий-готовий допомогти кожному. Вже навіть тоді коли і здоров'я його було підірване, а лікарі радили уважати—він не переставав бути собою. Пам'ятаючи, як ще літом, ми обіцяли собі зустрітись пізніше, я і був в „дорозі" до Сарнії, коли у Чадам одержав таку болючу вістку. Шкода, що не могли ми ще зустрінутись, шкода, що обставини не дали мені змоги кинути грудку землю особисто на свіжу могилу. Роблю це у цій формі з запевненням, що добра пам'ять про нього залишиться на завжди. Яким великим авторитетом користувався св. п. інж. Р. Спольський у громаді і праці, підкреслюють численні учасники похоронів, які з правдивим жалем супроводили його у вічність, на чолі із своїм парохом о. С. Столярчуком, співчуваючи опечаленій дружині Покійного пані Ярославі з дочками і всій родині.

В. Дідюк

Студенти Голі Крос коледжу у Вустер, Масс. ширять правду про Україну

Вустер, Масс. — Спільно з українцями в ЗСА і Канаді, невелика група студентів українського походження Голі Кросс коледжу включилось в акцію оборони переслідуваних українських інтелектуалів. Починаючи оголошенням в шкільній газеті, студенти подали листу дванадцять головних диседентів включно з їхніми „провинами" і карами. Це оголошення викликало широке зацікавлення не тільки між студентами, але також серед професорів коледжу.

Тиждень пізніше студенти розклали стіл в головному будинку з інформаційною літературою про українських політ-в'язнів, спротив в Україні, і про загальний рух за людські права в цілому Совєтському Союзі. Студенти використали матеріяли видані „Смолоскипом", а окрім цього видали свою власну брошуру, в якій подали текст „Замість останнього слова" Валентина Мороза та короткий опис життя В. Мороза.

Того самого тижня, около п'ятдесят професорів підписали петиції в справі переслідуваних українських інтелектуалів. Ця акція дала змогу познайомитися з багатьма професорами коледжу, які зацікавилися українською проблемою і погодилися через свої відділи поширити справу оборони переслідуваних. Деякі професори радо згодилися придбати відповідні книжки до бібліотеки, включити справу переслідування в порядку дискусії у своїх викладах, та слідкувати за дальшими проявами подій в Україні. Співпраця з головним бібліотекарем і професорами вже показала позитивні наслідки. Багато книжок про Україну, включно з англійською енциклопедією вже знаходяться на полицях бібліотеки (але не залежуються).

Новозаснований студентський гурток охоплює десять студентів, з яких більшість ще ніколи не брали участи в громадській праці (це — в більшості третє або й четверте покоління народжене в ЗСА) яке одначе, признає себе українцями, і щиро хоче щось доброго зробити для добра української справи. До гуртка пристало ще дванадцять студентів не-українців, які зацікавилися нашою історією, мистецтвом та культурою. Тому, що цього семестру немає ще жадних фондів ані багато часу для більших проєктів, заплянoвано на наступний шкільний рік: Тиждень Української Культури, виставку українського мистецтва, та цикл доповідей на українські теми. У найближчому часі гурток вибирається до Гарварду (про що вже договорилися з проф. О. Пріцаком) щоб на місці запізнати своїх членів із працею Гарвардського Центру Українських студій.

Юрій В. Добчанський

Ентузіяст

Говорити про те, як і де відбувся той чи інший концерт це — було б тільки виявом сухої інформації. Іноді просто насувається потреба говорити про людей або людину, які вносять у наше життя духову насолоду, які своєю діяльністю не дають нам остаточно зникнути і розтопитися в багатонаціональному морі.

Пан М. Чорний з Джемейки, Н. И. невсипущою енергією, любов'ю до всього рідного, до людей, жертвенно віддається культурній праці серед своїх краян. Невтомний, діяльний — він уміє об'єднати людей, щоб популяризувати українську культуру і мистецтво.

Декілька разів він зорганізовував мистецькі виставки при св. Троїцькій катедрі 359 Брум вул., в Ню Йорку. Таким чином парафіяни мали змогу познайомитись з творами українських мистців на еміграції. Адже краса має велике виховне значення для людей. Вона стримує від поганих наслідків, вона підтягає людину на вищий ступінь її духового змісту. Чейже ніхто не заперечить, що для нашої молоді це важлива частина її виховання. Ми не раз чуємо, що молодь це — майбутнє нації! Життя молодої істоти повинно бути зайняте навчанням, спортом, та мистецтвом. Коли цього немає — то наслідки бувають сумні. Ми це бачимо кожного дня, на кожному кроці, в деяких прошарках американської молоді.

Дві дочки п. Чорного змалку грають на бандурах, а старша Ірина також на арфі. Атмосфера музики, народної пісні і живопису — стала невід'ємною частиною його життя-буття. Коли пощастить вам бувати у нього в гостях, то буде вам здаватися, що ви побували в маленькому музеї українського народного мистецтва. Якщо комусь потрібно взору на вишивку то їх має п-і Чорна, багато вона потрудилась, вишиваючи рушники, серветки, подушки і т. п. Вдома мистецькі картини в п. Чорного пригадують батьківщину: її природу, людей, яку так любить він, бо нічим іншим не можна пояснити його ентузіязму. Він не живе окремо від своїх земляків, навпаки він потрудився чимало щоб і всі інші могли любуватись красою нашого мистецтва.

Останній Концерт молоді в нашій церкві, який зорганізував п. Чорний був на високому мистецькому рівні. Молодь від 8 до 18 років — виказала надбання, над якими потрудились їхні батьки.

Нелегко було зібрати молодь з різних кінців Ню Йорку. В Концерті Молоді, який відбувся 4-го березня брали участь: О. Геймур, — сольоспів, О. Шеметило — фортепіяно, учні студії п-і Сулими, ансамбль бандуристів хору „Думка" під мистецьким керівництвом О. С. Кіндзерявого - Пастухова, М. Кульбіда — деклямація, „Пластові Соловейки", та Студія українських народних танців і ритміки Уляни Кунинської-Шмериковської. Усе це було цікаве, дбайливо підготовано. Прийшло багато глядачів, так що заля не могла усіх вмістити. Декілька десяткам людей прийшлося відійти. На концерті були присутні представники майже всіх центральних організацій Ню Йорку.

Ольга Ленська

Конференція роззброєння у Женеві зазнала повну невдачу

Женева. — 25-тичленна міжнародна конференція роззброєння, яка триває вже 12 років, перервала до 12-го червня ц. р. свою цьогорічну 9-титижневу сесію, ствердивши повну невдачу своїх нарад. Ціллю конференції було виготовити міжнародну конвенцію про заборону підземних атомових вибухів, у доповненні конвенції з 1962 року, яка заборонила була всі інші атомові експерименти — на поверхні землі, у повітрі і під водою. Совєтський делеґат Алексєй Рощін скинув вину за невдачу на Америку, яка, мовляв, вимагає міжнародної контролі, хоч удосконалені сейсмографи можуть авторитетно стверджувати будь-які штучні атомові вибухи під землею, — американський делеґат Джозеф Мартін закинув вину у невдачі Совєтам, які не хочуть піддатися ніякій міжнародній контролі.

Внески та пожертви для УВАН у ЗСА в 1972 році

Українська Вільна Академія Наук у ЗСА висловлює щиру подяку усім членам та прихильникам Академії, що склали в 1972 році внески та пожертви на наукову та видавничу діяльність Академії. Єдиним джерелом фінансування діяльности Академії — наукової, видавничої, Музею-Архіву Академії ім. Д. Антоновича, утримання власного будинку — є внески та пожертви від українського громадянства, що за багато років оцінили працю Академії й щиро підтримували її діяльність. Подаємо **Перший список** жертводавців:

$ 1,000. — Федір і Олександра Бражник, Н. И., на видання праці Дмитра Дорошенка „Гетьман Петро Дорошенко".

$ 500. — Український Народний Союз, Ню Джерзі.

$ 459.34 — Комітет Об'єднаних Американсько - Українських Організацій в м. Ню Йорку, на видавничу діяльність.

$ 420. — Д-р Константин Вризгун, Торонто, на утримання будинка Академії і до спеціяльних фондів.

$ 250. — Товариство Українських Інженерів Америки, Відділ у Філядельфії.

По $ 200.: — Патриція Килина Тарнавська, Вайт Плейнс, Н. И., Дмитро Лепкий, М. Д. Стейт Айланд, Н. И., Роман Лисюк, М. Д. Стоні Пойнт, Н. И.

$ 187. — Варвара Бакало, пам'яті проф. Івана Бакало, на будинок.

$ 150. — Український Хор Бандуристів ім. Т. Шевченка, Детройт, у Фонд Леонтовича.

По $ 100. — Консисторія Української Православної Церкви в Америці, С. Бавнд Брук, Ню Джерзі. Володимир Мосора, Н. И. у видавничий фонд. Григорій Іваxненко, Н. И. Ігор Шевченко, проф. Вашингтон, Д. К. Неля Пелехович-Гайворонська, М. Д. Н. И.

$ 64. — Союз Українок Америки, 12 Відділ.

По $ 60 — Володимир Буціяк, Н. И., Оксана Соловей, Ст. Пол, Мінн.

По $ 50. — Антон Адамович, проф. Н. И., Юрій Вернадський, проф. Конн., Марія Галун-Блох, Денвер, Колорадо, Дімітрій Горбай, Н. И., Роман Дражньовський, Ню Джерзі, Константин Кебало, Н. И., Іван Коровицький, Філя, Василь Кіналь, Н. И., Роман Клімкевич, Фльоріда, д-р Ярослав Падох, Н. И., В. Пасічняк, пам'яті М. Когут, УКК, Лорейн, Центральний Український Комітет в Маямі. Українська Кредитова Спілка в Рочестері. Іван Панчук, Міч., Володимир Петришин, Ню Джерзі. Б. А. Філіпчак. М. Д. Ню Джерзі. Всеволод Голубничий, Н. И., Василь і Кий, Па., Галина Колосюк-Свічковська, Мі., Богдан Олесницький, М. Д. Ню Джерзі. Павло Шулежко, Рочестер. Український Народний Дім в Лорейні, Любина Терещенко, Н. И.

По $ 40. — Еміль Лебедович, М. Д. Мі. д-р А. Пашківська, Ню Джерзі.

По $ 35. — Віталій Богданів, Н. И., Макар Каплистий, Па., Константин Клепачівський, Ілл., Іван Назаркевич, Н. И., Олег Федишин, Ню Джерзі.

По $ 30. — Роман Струць, Едмонтон, Канада; Сергій Кротюк, Денвер, Колорадо; Константин Косенко, Н. И.; Василь Омельченко, Н. И.

Пожертви та внески до Академії в 1972 році будуть подані в 2-х дальших списках.

Всі внески та пожертви для Академії користуються податковими пільгами — Текс Ексемпт.

Ще раз висловлюємо сердечну подяку всім жертводавцям. Сподіваємось і віримо, що і в 1973 році Академія матиме підтримку для дальшого продовження праці науково - видавничої, Музею Архіву ім. Д. Антоновича та на ремонт і утримання власного будинку.

Внески та пожертви просимо надсилати на адресу:
The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc., 206 West 100th Street, New York, N.Y. 10025.

Похорон пані-матки Галини Варварів

Бавнд Брук. — У четвер 12 квітня тут на українському православному цвинтарі-Пантеоні при церкві св. Андрія, відбувся похорон св. п. пані-матки Галини Варварів, в якому взяла участь численна громада. У похоронних обрядах брав участь Владика Архиєпископ Марко у сослуженні оо. голови Консисторії, митрата Б. Желехівського, митрата Ф. Шпаченка, о. протопресвітера І. Ілляшенка, а крім того були присутні на панахиді в церкві оо. протопресвітер С. Біляк із Філядельфії, протоієрей — Є. Новицький та Петро Мелех. Перед панахидою прощальне слово виголосив Владика Марко, склавши співчуття численній родині Покійної. Пані - матка Галина спочила біля свого чоловіка о. протопресвітера Василя. Могилу запечатав Владика Марко, а принагідні хористи під диригентурою Юрка Филипова проспівали „Чуєш брате мій, товаришу мій..."

Після похорону присутні зібралися у парохіяльній залі на тризну. Склалося так, що залю треба було поділити, бо в цьому самому часі десь по першій годині по полудні відбувалась тризна по артистові Ігорові Шуганові, що у молодому віці закінчив свій життьовий шлях. Тризну розпочав молитвою Владика Марко. Проводив тризною — о. митрат Б. Желехівський. Від Консисторії, від неприсутнього Владики Митрополита Мстислава прощав голова Консисторії о. протопресвітер А. Селепина. Юрко Филипів, як довголітній диригент о. протопресвітеря Василя Варварова, прощав від Церковної Ради церкви св. Андрія у Вашингтоні, ствердивши, що якщо сьогодні у Вашингтоні існує українська православна церква, то це діло рук покійного о. Василя і його дружини панімати Галини. Молодь врятована для української справи, бо говорить по-українському. Від Об'єднання Православних Сестрицтв прощала Покійну голова цього Об'єднання пані-матка О. Селепина, яка розказала про діяльність Покійної у З'їздах Об'єднання Сестрицтв, в оформленні статуту та про письменницьку діяльність Покійної, яка, між іншим написала п'єси: „Лісову байку", „св. Вечір на Волині" та ін. Об'єднання Сестрицтв склало $25.00., і цю суму родина сама вже опреділить на дану ціль. Сестра Покійної, панi-матка Ліда Василів із Торонта пояснила, що твори Покійної сестри є на полицях книгарень у Торонтій їх люди купують. Отець митроф. Б. Желехівський прощав Покійну від себе особисто. Галина Боровець прощала Покійну, як голова Сестрицтва у Вашингтоні, підкреслюючи велику опіку Покійної над рідною церквою, для якої Покійна вишила гарну плащаницю, яка залишиться назавжди дорогою пам'яткою. Кались Покійна вишила й чудовий фелон для о. Василя, в якому він довгі роки служив Службі Божі. Від Секції Об'єднання Сестрицтв у Вашингтоні прощала Клавдія Корбутяк. Листу промовців замкнув Владика Архиєпископ Марко, підтвердивши осамітнення Покійної по смерти о. Василя. Молитвою і відспіванням „Вічная Пам'ять" закінчено тризну. Син Покійної д-р Євген із сльозами в очах дякував Владиці та духовенству й присутнім за численну участь у похороні та тризні, а Сестрицтву за приготування трапези.

Покійна пані-матка народилась у Києві. Нелегке було її життя на еміграції в Польщі на Волині, де вона віддала багато труду для організації жіноцтва, а крім того як учителька вклала багато труду для молоді. А потім скитальщина — Криниця, Німеччина й Америка. Треба сказати, що смерть свого чоловіка, о протопресвітера Василя, Покійна дуже важко переживала й гірко оплакувала. На тризні промовці підкреслювали шляхетні прикмети Покійної, як відданої дочки свого Народу й своєї Церкви; в її особі Церква як і Сестрицтво понесли невіджалувану втрату.

Петро Ямняк

Золоте подружжя ред. Івана й Марії Світів

Ред. Іван Світ і його дружина Марія (після вінчання 29 квітня 1923 в Харбіні)

У Харбіні, Манджурія, 50 літ тому, 29 квітня 1923 р. відбулося вінчання у церкві св. Тройці, яка була в складі Пекінської Православної Місії, еміґранта з Зеленого Клину журналіста Івана В. Світа й молодої артистки драматичного театру Марії Н. Грігор.

Після вінчання відбулося прийняття у мешканні колишнього режисера українського театру при ст. Бухеду в Хінганських горах, де провела свої дитячі роки наречена — донька з тих українців, що залишив рідну Херсонщину при кінці минулого століття для праці над будовою Східньо-Китайської залізниці. Ця залізниця сполучила Сибір з портом Владивостоком на Зеленому Клині.

Молоду привезли ще малою дівчинкою батьки перед початком Московсько-Японської війни в Манджурії, але вона мала те щастя, що п'ять разів їздила з ними в Україну й так не тільки її бачила, але й пізнала й полюбила. З юнацьких років стала пов'язана з українською сценою, яка для багатьох українців в Манджурії була цілющим духовим зв'язком з далекою Батьківщиною.

Марія Грігор, закінчивши гімназію в Харбіні, коротко працювала в українському театрі, а після його закриття переїхала до Харбіну, де почала працю в драматичному театрі Зубова, відомого артиста, й тим почала свою професійну кар'єру в театрі, яка закінчилася великим успіхом у відомій п'єсі „Ой, не ходи Грицю", що мала три вистави у двох театрах в Харбіні на протязі двох тижнів у 1937 році.

Іван Світ, журналіст родом з Харківщини, після п'яти років перебування у Владивостоці під час відомого періоду чужинецької інтервенції на Сибіру (1918 - 1922 р.р.) приїхав до Харбіну в жовтні 1922 р. й розпочав свою працю як репортер у вечірньому часописі - щоденнику, обслуговуючи дипломатичні, фінансові кола та центральне управління Східньо - Китайської Залізниці. Його статті про останні дні Владивостоку перед приходом червоних туди відкрили для нього добрі перспективи й допомогли увійти швидко в місцеве журналістичне життя, репрезентоване шістьма щоденниками.

Українське життя в Харбіні тоді було в занепаді, після бурхливих років революції та подій на Сибіру й Далекому Сході.

Тепер подружжя Світів живе у Ню Йорку, куди вони приїхали в 1952 р. з Аляски. У своїй подорожі звідти до Ню Йорку через Канаду, І. Світ робив доповіді у десяти містах, які були зорганізовані заходами КУК та ПУАК. Вони обоє люблять подорожі й зробили їх в Америці багато, від побережжя до побережжя з постійними відвідинами Колорадо . . . „Свобода" друкувала кілька літ тому опис однієї такої „подорожі на Захід" в кількох своїх числах.

Н. К.

Концерт у честь Т. Шевченка в Міннеаполісі

18-го березня ц.р. українська громада в Твин Сіті віддала пошану нашому геніяльному поетові Т. Шевченкові концертом, який відбувся в залі Українсько-Американського Дому в Міннеаполісі, Мінн. У виконанні програми брали участь місцеві сили.

Американський гимн відіграла Ірина Михайльонка (СУМА). Цінним вкладом в програму була доповідь професора Т. Петришака „Про велич і значення Шевченкового слова". Капеля бандуристів ОДУМ у супроводі І. Татарка зі сольо Тані Вовк і під мистецьким керівництвом інж. В. Вовка виконали дві пісні. Пластунка Марія Радієвська деклямувала поему Т. Шевченка „До Основ'яненка". Відтак Ліда Курилко-Сімс у супроводі А. Долман виступила зі сольоспівом до музики Людкевича і Китастого, а в другій частині концерту співала знову, здобувши своїм виконанням численну авдиторію. Монтаж — мелодеклямацію „Слово Тараса", виконали члени СУМА: Віра Мандибур, Б. Гусак, Є. Кміт, Р. Смулка, О. Татарин і ін. Монтаж підготовила п-і Бенцаль-Карп'як, колишня артистка українських театрів, а музичне оформлення опрацював інж. Є. Карп'як. „Фантазію Конмото Аджітато Т. 28" Мендельсона відіграв студент Б. Лісевич (Студентська Громада). Хор „Дніпро" під орудою М. Бриня, у супроводі К. Царградської, виступив із низкою пісень. Портрет Т. Шевченка виконав артист-маляр Булавицький.

Концерт відбувся заходом Відділу УККА, що його очолює І. Вакіряк.

Василь Пакуляк
Представник ОПЛДМ

Детройт готується відзначити 40-ліття голоду

Детройт, Міч. (П. Р.) — Тут утворився Громадський Комітет для відзначення 40-ліття штучного голоду в Україні. Головою був вибраний Михайло Смик (голова місцевого Комітету Сприяння УНР), а його заступниками стали д-р Микола Климишин (голова Коорд. Комітету організацій Визвольного Фронту), пані Олена Лісківська (голова Окружної Ради СУА), Богдан Петріна (голова УККА - Метрополітальний відділ, д-р Антін Шутка (голова УККА - південно-східній Мічіґан). Секретарями вибрано Романа Дацко і Віру Потапенко. До Президії Комітету входять Богдан Кліц (Студентські організації) і д-р Володимир Прокопович (професіоналісти.

Святкове відзначення цих сумних роковин призначено на неділю, 27 травня ц. р. на другий день після загально української маніфестації в Вашингтоні.

Програма відзначення така: о год. 3 по полудні жалобне віче з програмою в Кобо Гол. В Програмі виступлять із промовами голова Комітету Михайло Смик і конгресмен Річард Гюбер (республіканець). Після віча похід до Кеннеді Сквер, де відправиться спільна Панахида за жертви голоду. Тут промовлятимуть о. прот. Олександер Биковець і конгресмен Джан Дінгел (демократ). Упродовж тижня перед 27 травня заплянoвано прес. конференцію з представниками місцевої преси і телевізії з участю запрошених промовців, конгресменів і живих свідків голоду.

Підготовну роботу проводять ділові комісії: програмова (голова Ярослав Кривий), пропаґандивна (голова Микола Самокіш), резолюційна (голова д-р Валентина Савчук), фінансово-господарська (голова Іван Лотоцький), порядкова (голова Мирон Воронович), зовнішніх зв'язків (голова д-р Денис Квітковський).

Українське громадянство повідомлено шляхом окремого звернення, проголошеного в українських радіопрограмах та окремих летючок, поширених при допомозі церковних бюлетенів.

При Комітеті працює окрема референтура для організації поїздки до Вашингтону на загально-українську маніфестацію в 40-ві роковини штучного голоду.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА 100 РОКІВ БУДУЄ СВІТЛЕ МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ НА НАЙТРИВКІШИХ ОСНОВАХ НАУКИ, ЗНАННЯ І ПРАВДИ. ДОПОМОЖІМО ЙОМУ В ЦЬОМУ ЩЕДРОЮ ПОЖЕРТВОЮ НА ЙОГО ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД!

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
302 WEST 13th STREET NEW YORK, N.Y. 10014

Чикаго в підготові до урочистого привітання Первоієрарха

Чикаго (М. Д.) — Українська зорганізована спільнота врочисто вітатиме Блаженнішого нашого Патріярха Йосифа. У середу 25-го квітня ц. р. на нарадах Комітету Громадської Дії за Патріярхат Помісної Української Католицької Церкви (якого членами є 94 церковні і громадські організації) заплановано програму врочистого привітання Первоієрарха, що відвідає Чикаго в днях 19-21-го травня ц. р. У неділю 20-го травня 1973 року наш Первоієрарх відслужить Архиєрейську Святу Літургію в сослуженні інших Владик і духовенства, а по полудні на запрошення місцевого Владики Кир Ярослава, в сослуженні Владик і духовенства посвятить собор свв. Володимира й Ольги. У понеділок вранці Блаженніший зустрінеться із шкільною молоддю, а увечорі відбудеться у Його честь концерт - академія. До почесного Комітету під проводом Владики входять усі отці Душпастирі Чикаго та околиці і голови 94 організацій - членів Комітету Громадської Дії.

МІЖНАРОДНУ НАГОРОДУ МИРУ ІМЕНИ ЛЕНІНА одержали крім генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва також президент Чіле Сальвадор Альєнде, уругвайський профспілковий лідер Енріко Пасторіно та англійський письменник Джеймс Альдрідж.

Новий студентський клюб при Нюгейвенському університеті

Студентський Клюб в університеті Ню Гейвен. Сидять (зліва): Р. Яскілка, Я. Куць, В. Коперник, проф. Іван Телюк, В. Свириденко. Стоять: А. Бродиг, В. Стадницький, Л. Ференц, М. Телюк, О. Мандиг і М. Сенгиковський.

9-го березня ц.р. при Нюгейвенському університеті в Коннектикат група студентів-українців зорганізувала Український Студентський Клюб. Нюгейвенський університет нараховує понад сім тисяч студентів, які навчаються в трьох різних школах: бизнесовій, інженерській і гуманістичних наук та в Graduate School із чотирьома відділами.

Завданням Українського Студентського Клюбу є розповсюднювати українську культуру і роз'яснювати українські проблеми.

У квітні заходом Клюбу зорганізовано успішну виставку зразків українського мистецтва, а в найближчому часі є передбачений показ українських танків танцювальної групи „Веселка" з Ню Гейвену.

На навчальний рік 1973/74 заплановано збільшити бібліотеку українськими виданнями, як теж розпочато заходи, щоб впровадити навчання української мови та історії української культури. Також підготовляється ряд загальних викладів в академічному році 1973/74 про переслідування діячів культури в Україні та виклади з насвітленням питання відокремлення України від Росії.

Управа Клюбу: Володимир Коперник — президент Я. Куць — заступник президента, Р. Яскілка — касир В. Свириденко — секретар Дорадником Клюбу є проф Іван Телюк, заступник головного предсідника УНСоюзу.

Н. Н.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 ав.

● З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють що в найближчу п'ятницю 4 травня ц. р. відбудеться там „Скоморошний Вечір" з нагоди появи збірника п'єс для молоді Василя Софронова -Левицького „Юний Скоморох". Участь у тому вечорі візьмуть сам автор тієї книжки Василь Софронів-Левицький з Торонта в Канаді, Галина Мирошниченко-Кузьма і Степан Крижанівський. Початок о год. 8.30 веч.

МІЛЬЙОНЕРИ І „ЧЕРВОНА КОРОЛЕВА"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Тома Гейдена, колишнього генерального прокуратора Кларка, функціонера Світової Ради Церков Блайка і інших.

Коли Хрущов відвідував Америку, американське робітництво та квиразно вороже до нього ставилось, що він, „вождь світового пролетаріяту", уникав зустрічей з його представниками. Натомість вітали Хрущова у своїх розкішних віллях такі капіталістичні „акули", як Сайрус Ітон та інші.

Американське суспільство ще зовсім мало поінформоване про численні факти перенесення з Америки промислових підприємств до Японії, Бельгії, Франції та інших країн, де робітна сила значно дешевша, як в Америці. Внаслідок цього перенесення число безробітних в цій країні зростає, а державна скарбниця втрачає грубі мільйони долярів, що їх мала б одержувати з тих підприємств у формі податків. Але, здається, ніхто у „великій пресі" тих „патріотів-космополітів" не осуджує.

Кремлівські народовбивці мають своїх щирих приятелів не тільки з-поміж мільйонерів, але також і декого з-поміж королівських фамілій.

У кагебівському журналі — додатку до газети „Голос Родины" в статті „Королева говорить по-російськи" якийсь Д. Гольде з захопленням пише про покійну сестру бельгійського короля Леопольда, Єлисавету, ентузіястичну прихильницю совєтського режиму. Уперше її симпатії виявилися в 1945 р., коли вона вислала Сталінові ґратуляційну телеграму. Після того вона, всупереч волі свого брата, тричі їздила до СССР і навіть взялася вивчати російську мову з допомогою резидента КГБ в Бельгії. В народі прозвали її „червоною королевою".

„За роки нашої дружби, — пише Гольде, — королева познайомилась з багатьма радянськими громадянами, що побували в Бельгії. Її відвідували письменники Ілля Еренбург і Микола Бажан. Одним із її приятелів був провідник італійських комуністів Толіятті. В 1958 р. запрошення відвідати СССР особисто підписав для королеви Ворошилов. До СССР супроводили її віконтеса Давінтон — придворна дама, пані Строль — камеристка, маршал двору — генерал де Меюсь, секретар де Бепре. В Москві для королеви приготовили апартаменти... в Кремлі. В мавзолеї Леніна королева власноручно поклала вінок квітів на труну, в якій лежать спрепаровані останки тирана.

Одної відповіді не може бути на питання, що є причиною цієї, здавалося б, патологічної приязни в теорії комунізму засуджених на смерть капіталістів і узурпаторів влади, комуністичних головачів. Цих відповідей є багато і розглядати їх треба під різними аспектами і в перспективі часу. Дехто з „друзів" червоної Москви, очевидно, погоджується з англійським філософом Расселом, що „краще бути червоним, як мертвим". Дехто старається заздалегідь асекуруватись на випадок перемоги „світової революції". У деяких це вияв ексцентричности, властивої людям, що володіють необмеженими фінансовими засобами. Але одна з відповідей звучить найбільш переконливо: сучасні совєтські володарі ментальністю своєю ближчі до капіталістів і королів, як до „народних мас", від імени яких вони правлять країною під фальшивою вивіскою: Союз Радянських Соціялістичних Республік.

Концерт Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка в Едмонтоні

У неділю 13-го травня ц.р., о 3-ій год. по полудні, в Ювілейній авдиторії (Northern Alberta Jubilee Auditorium), 114 вулиця і 87 Евню в Едмонтоні, Алберта, відбудеться концерт Капелі Бандуристів під мистецьким проводом Григорія Китастого. Програма концерту нова.

Проситься квитки набувати заздалегідь, які вже продаються: Mike's Tickets Office, 10062 Jasper Avenue, телефон: 424-8911, або у Ukrainian Book Store (Українська Книгарня Б. Мельничука), 10205 — 97 вулиця, телефон: 422-4255.

Концерт відбудеться під патронатом Едмонтонського Відділу КУК. Проситься українське громадянство Едмонтону й околиць в день концерту не влаштовувати інших імпрез чи сходин, але масово взяти участь у концерті, зокрема до численної участи треба заохочувати українську молодь.

К. Телигко

У 30-РІЧЧЯ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА

Під час ювілейного бенкету, що відбудеться для відзначення 30-річчя постання 1-ої Української Дивізії УНА на „Союзівці" 5 травня ц. р. виступлять також представлені на цій фотографії хор і бандуристи станиці 1 УД УНА в Нюарку.

Ювілейним бенкетом на Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Дивізії та приятелі й гості з Канади, в тому також голови й члени Головної Управи Братства кол. вояків 1-ої УД УНА та Крайових Управ Братства з Канади й ЗСА, які в передобідній порі дня відбудуть спільні наради для устійнення реченця й місця Головного З'їзду Братства для вибору нової Головної Управи на наступних три роки.

Підготовою бенкету займається Діловий Комітет під проводом члена Крайової Управи Братства в ЗСА Зеновія Мандича, а координатором і головним промотором цілости ювілейних відзначувань в ЗСА є теперішній голова Братства д-р Роман Дражньовський. У мистецькій частині бенкету буде виведений дивізійний монтаж „Шляхом Дивізії" на тлі твору Олекси Стефановича в оформленні голови мистецької комісії Ореста Слупчинського, як теж виступлять з поодинокими точками Дивізійний Ансамбль і Хор Станиці Дивізійників з Нюарку, танцювальна група „Веселка" з Ню Гейвен та гуморист Степан Магмет. Бенкетом проводитиме як тостмайстер голова Станиці з Ню Йорку Ярослав Балабан, а балем аранжуватиме відомий артист українських театрів кол. вояк Дивізії Євген Левицький з Філядельфії.

На другий день ранком в неділю, 6-го травня є запляноваиий спільний виїзд колони дивізійних авт до Бавнд Бруку, щоб там в Осередку Української Православної Церкви взяти зорганізовану участь з прапорами у Жалобних Богослуженнях з приводу 40-их роковин Великого Голоду в Україні.

З нагоди цьогорічного ювілею Дивізії були видані на сторінках українських щоденників Ювілейні Сторінки з редакцією кол. воєнного звітодавця Олександра Луцького, у „Свободі" — 14 квітня, а в „Америці" — 27 квітня ц. р.

КОРОТКІ ВІСТКИ

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ І 24 ДИПЛОМАТИ ЗГИНУЛИ в летунській катастрофі у Південному Ємені. Між загинулими були південно - єменські амбасадори до Британії, Совєтського Союзу, Іраку, Сомалі й Лівану. У Південному Ємені проголошено загальну жалобу. За причину катастрофи подано „нещасливий випадок".

ЛІВІЯ ЗАБОРОНИЛА вступ будь-котрому чужинцеві, який не прибуде з пашпортом, писаним арабською мовою. Практично, надалі зможуть приїздити туди люди тільки з арабських країн. Не проголошено ще розпорядку, хто вийнятий з тієї несамовитої заборони, бо кожна країна у світі видає пашпорти своєю мовою.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ ЗГИНУЛИ впродовж трьох днів 3 британські вояки, вбиті терористами. Число жертв тамошньої громадянської війни дійшло до 780.

АРХИЄПИСКОП З КЕНТЕРБЕРРІ Д-Р МАЙКЕЛ РАМЗІ ПРИБУВ з відвідинами до церковних лідерів у Північній Ірляндії, але відвідав також католицького кардинала на цілу Ірляндію Вілліяма Конвея. Майкел Рамзі, який є примасом Англіканської Церкви, стояв ввесь час під сильною охороною поліції з уваги на атмосферу терору в Ірляндії.

СОВЄТСЬКИЙ МАРШАЛ СЕМЙОН БУДЬОННИЙ СКІНЧИВ 90 років життя. Цей останній „герой" комуністичної революції в СССР, колишній царський сержант, опісля командир новозорганізованої кінноти у червоній армії дістав з нагоди свого 90-тиліття орден Леніна.

У ГЕЛЬСИНКАХ У ФІНЛЯНДІЇ ВІДНОВЛЕНО підготовні наради 34-ох держав для запланованої панєвропейської конференції безпеки. Західні держави наполягають, щоб облегшити „обмін людей і ідей" між Заходом і Сходом, як на одну з передумов успіху тієї конференції безпеки — Совєти не хочуть цього, лякаючися впливу західної демократії та західнього способу життя на широкі кола совєтських громадян.

СПОРТ

Вістки УСТ „Чорноморська Січ"

„Чорноморська Січ" — „Армінія", Білефельд, Зах. Німеччина

Ці, престижеві міжнародні футбольні змагання, відбудуться в суботу вечером, 2 червня ц. р., на стадіоні Фарчерс Гров у Юньйон, Ню Джерзі. Будуть це 7-мі, міжнародні змагання у своїй історії, що їх відбуде „Ч. Січ", цим разом з „Армінією", Білефельд, Зах. Німеччина, клюбом з „Регіональної Ліґи" — групи „Захід". У минулому році „Армінія" Білефельд виступала в найвищій клясі Зах. Німеччини, якою є „Бундес Ліґа". Вперше в історії „Ч. Січі" в передзмагу, відбудуть свої міжнародні змагання теж юнаки „Ч. Січі" з однолітками цього ж Европейського Клюбу.

Пані Н. Бакун — Президентом Юнацької Дивізії Шейфер Ліґи

На останніх річних загальних зборах згаданої дивізії Шейфер Ліґи, до якої входить 40 клюбів Ню Джерзі, делеґати вибрали нову Управу на чолі цим разом з п-і, Н. Бакун, членкою Управи УСТ „Ч. Січ". В юнацькій дивізії Шейфер Ліґи виступає три дружини „Ч. Січі", одною з яких проводить, як менаджер, пані Бакун. Вона входить теж до Управи Спортової Школи „Ч. Січ, в якій виконуватиме обов'язки опікунки старших дівчат, учениць школи.

Борис Мицьо оголив Кошиківкову Ланку „Ч.Січі"

По майже 14-річній перерві, Управа „Ч. Січі" відновила кошиківкову ланку, яку очолив молодий ентузіяст — Борис Мицьо. У найближчих тижнях, нова кошиківкова дружина „Ч. Січі" візьме участь в турнірі, що його організує Заряд Шкіл Нюарку.

Весняні спортові вечерниці УСТ „Ч. Січ"

Весняні Спортові Вечерниці „Ч.Січі", на яких будуть відзначені чемпіонські дружини Т-ва: футбольна, гаківкова і відбиванкові, відбудуться в суботу 9 червня у залі „Блю Ріббон Ін" при 256 Галівуд Евеню в Гілсайді, Ню Джерзі.

Юнацький відбиванковий турнір СУАСТ — Схід

Розпочалася підготова до чергового відбиванкового турніру юнацьких дружин СУАСТ — Схід, господарем якого визначено УСТ „Ч.Січ". Турнір відбудеться у залі Колюмбійської середньої школи в Мейплвуді в суботу 19 травня ц. р. Точніші дані про цей турнір подасть Управа СУАСТ — Схід у офіційних обіжниках.

О. Твардовський

ПОЛЬСЬКО - УКРАЇНСЬКІ ЗВ'ЯЗКИ

Київ.—Газета „Культура і життя" з 8 квітня інформує про збори т. зв. Українського відділення Товариства радянсько-польської дружби, на якому був присутній польський генеральний консул в УССР, Януш Ґрохульський. Голова правління М. Скачко інформував про „поїзди дружби" з Польщі в Україну та навпаки та про „свята дружби" у Варшаві, Штеціні, Ґданську, Вроцлаві тощо, якими відзначувано 50-річчя з дня заснування СССР. Протягом 1972 року на Україні побували понад дві тисячі польських туристів. В інформації не подано, скільки українців побувало в Польщі.

Пам'яті проф. д-ра Сави Никифоряка

По бурхливих воєнних роках українське життя почало поволі відновлятися під свіжою польською окупацією у прикордонних районах Галицької волости. Тоді в місті Чорткові відновилася українська гімназія „Рідної Школи". Вписувались туди і молодь приписово віку, але приходили теж учні старші —у військових блюзах шинелях, підкутих чоботах. Деякі були малощо не ровесниками вчителів. Кожний хотів закінчити середню школу, що її проходив не раз по різних школах під час воєнної завірюхи, а дехто ще перед війною 1914 р. мав до діла з шкільною лавкою. Також вчителі мінялися частенько. Деякі прибували на короткий час, по дорозі з-за Збруча додому, і поволі переїжджали далі на захід, не побувши навіть пів року в Чорткові. А тут матура за плечима, хто зна, де нас пішле польська влада, бож ми були ще без права прилюдности. І це нас найбільше тривожило, бо часом не можна було викінчити матеріялу деяких предметів. А найприкріше було в нас із українською мовою. Ми стали на Шевченкові і ані руш далі.

Але й нам засяло сонце. На лекцію української літератури входить на зміну новий учитель. Високий, стрункий мужчина, старанно одягнений. „Буду вам викладати українську літературу—каже—прошу уважно слухати, дещо нотувати, бо книжок немає, час до матури близький, а ви стоїте дуже позаду з предметом". Це був проф. Сава Никифоряк. Викладав спокійно, ясно, завжди з лагідним обличчям. Ми просто були заворожені його викладами.

І скільки разів у житті я опісля стрічалася з колишнім професором чи то в Станиславові, чи то в Оремлязі та в Сасі на Словаччині, завжди був зрівноважений, погідний, любив іншим допомагати і вмів порадити. Був людиною голубиного серця і аристократом духа. Завжди коли мене стрінув чи кому представляв, не забув додати: „це моя колишня дуже добра учениця".

Нехай цей спогад буде квіткою на могилу від колишніх учнів чортківської гімназії „Рідної Школи".

Ольга Соневицька

ТАРЗАН, Ч. 6925. Пілот і Козенку продовжують сварку

Всередині торговельної станиці...

Якось... мене... знаркотизували...

А назовні...

Я отримую свої накази від нашого вождя, Козенку, а не від тебе!

Коли твій вождь післав Тебе по Тарзана, то він не знав, що вода знесла мій човен вділ ріки... з небезпечними доказами проти нас і з нашими крісами!

Я триматиму Тарзана під наркозою, на час, коли один з моїх людей полетить з тобою вділ ріки, щоб знайти мій човен!